

พระเยซูเจ้าเสด็จเข้าเมืองเยรีโค และกำลังเสด็จผ่านเมืองนั้น ชายคนหนึ่งชื่อศักเคียส เป็นหัวหน้าคนเก็บภาษี เป็นคนมั่งมี เขาพยายามมองดูว่า ใครคือพระเยซูเจ้า แต่ก็มองไม่เห็นเพราะมีคนมากและเพราะมีคนมากและเพราะเขาเป็นคนที่บังตา เขาจึงวิ่งนำหน้าไป ปีนขึ้นต้นมะเดื่อเทศเพื่อให้เห็นพระเยซูเจ้าเพราะพระองค์กำลังจะเสด็จผ่านไปทางนั้น เมื่อพระเยซูเจ้าเสด็จมาถึงที่นั่น ทรงเงยพระพักตร์ขึ้นทอดพระเนตร ตรัสกับเขาว่า

“ศักเคียส รีบลงมาเถิดเพราะเราจะไปพักที่บ้านท่านวันนี้”

เขารีบลงมาต้อนรับพระองค์ด้วยความยินดี ทุกคนที่เห็นต่างบ่นว่า

“เขาไปพักที่บ้านคนบาป”

ศักเคียสยืนขึ้นทูลพระเยซูเจ้าว่า

“พระเจ้าข้า ข้าพเจ้าจะยกทรัพย์สมบัติครึ่งหนึ่งให้แก่คนจน และถ้าข้าพเจ้าโง่งงสิ่งใดของใครมา ข้าพเจ้าจะคืนให้เขาสี่เท่า”

พระเยซูเจ้าตรัสว่า

“วันนี้ความรอดพ้นมาสู่นี้อันแล้ว เพราะคนนี้เป็นบุตรของอับราฮัมด้วย บุตรแห่งมนุษย์มาเพื่อแสวงหาและเพื่อช่วยผู้ที่เสียไปให้รอดพ้น”

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์ (คชพ.) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานภายใต้
 กรรมาธิการฝ่ายสังคม ของสภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย มีเป้าหมายในการ
 ทำงานกับพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มชาติพันธุ์ได้รับสิทธิ ความชอบธรรม
 สามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความภาคภูมิใจ และได้รับการยอมรับในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
 โดยช่วยเหลือทั้งในเรื่องสิทธิ สถานะบุคคลตามกฎหมาย การให้การอบรมศึกษา ปลูกจิตสำนึก
 และการเป็นปากเป็นเสียง เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องของกลุ่มชาติพันธุ์

ชนเผ่าพื้นเมือง

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒๕ กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๕๐

- จัดทำโดย : **คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์**
Catholic Commission for Ethnic Groups
- วัตถุประสงค์ : เพื่อนำเสนอ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย
 ทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อต่างๆ ตลอดจน
 จนสภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง
 คนในสังคม และให้เกิดการเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ที่ปรึกษา : พระคุณเจ้าบรรจง ไชยรา, บาทหลวงประสิทธิ์ รุจิรัตน์,
 บาทหลวงติดคำ ใจเลิศฤทธิ์, บาทหลวงเจริญ นันทการ,
 อัจฉรา สมแสงสรวง
- บรรณาธิการ : วิราชนี จันทร์ลือชัย
- กองบรรณาธิการ : ภรภัทร ชูแซ, ธนาสิทธิ์ สุวรรณประทีป, อชิรวัฒน์ เจริญสุข
- รูปเล่ม : บุศรินทร์ อังศกุลชัย
- สำนักงาน : ๑๒๒/๑๑ ชั้น ๗ ซอยนาครสุวรรณ ถนนนนทรี
 แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐
 โทร/โทรสาร ๐-๒๖๘๑-๓๙๐๐ ต่อ ๑๗๐๒
- E-mail : cegthai@yahoo.com, cegthai@cbct.net
- พิมพ์ : โรงพิมพ์สามลดา โทร. ๐-๒๕๖๒-๐๓๐๓

- ๘ บทความหลัก : โครงการหลวงโครงการรัก ...กองบรรณาธิการ
- ๑๖ เก็บมาฝาก : พระบรมราชาทางด้านกฎหมาย ...กองบรรณาธิการ
- ๒๘ เสียงครวญจากชนเผ่า : ชีวิตทาส ...ถาวร กัมพลกุล
- ๓๙ เพื่อนของเรา : กะเหรี่ยงคือใคร (ตอนที่ ๔) ...วุฒิ บุญเลิศ
- ๔๒ นิทานชนเผ่าเมี่ยน : หมิ่น ไชว โก้ว ...กองบรรณาธิการ
- ๕๐ ฝ่ายสิทธิเขียนให้คุณอ่าน : ระบบ ...ธนาสิทธิ์ สุวรรณประทีป
- ๕๒ วัฒนธรรมสัญจร : สังคม...สันติสุข ...อาวิลาน้อย
- ๖๐ ความหวังของแผ่นดิน : บรรพชนเราไม่ได้สอนให้เราเป็นผู้ทำลายป่า
 ...ไซโตเหล็ก
- ๖๒ นิทานเปรียบเทียบ : การแย่งชิงพื้นที่ป่าเกาะเนอ (ป่าดงดิบ) ระหว่าง
 “นกระทาป่าแพะ” กับ “นกระทาป่าดง” ...ถาวร กัมพลกุล
- ๗๗ บทความ : พอเนอมุ ...รากแก้ว ณ ยอดดอย
- ๘๒ เลขานุการเขียน : ...บาทหลวงประสิทธิ์ รุจิรัตน์

✎ สารชนเผ่าพื้นเมืองยินดีรับพิจารณาผลงานเขียน ทั้งในรูปแบบ บทความ สารคดี รายงาน สก๊ิปข่าว
 บทกวี หรือภาพถ่าย ที่อยู่ในแนวทางของหนังสือ และขอสิทธิในการตรวจทาน แก้ไข ชัดเกล้า ต้นฉบับ
 เดิมตามความเหมาะสม โดยจะพยายามดำรงเจตนารมณ์ของผู้เขียนไว้

✎ ทักษะในแต่ละงานเขียนเป็นทักษะของผู้เขียนเท่านั้น มิใช่ทักษะของคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่ม
 ชาติพันธุ์ และผู้จัดทำที่จะเห็นด้วยเสมอไป

คุณธรรม ๔ ประการ ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย

ประกอบด้วย

ประการแรก คือการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเอง รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ประพฤติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี

ประการที่สาม คือการอดทน อดกลั้น และอดออม ไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต

คุณธรรม ๔ ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

ก่อนอื่นคงต้องขอออกตัวก่อนว่า ตนเองเคยเห็นข้อความของคุณธรรมทั้ง ๔ นี้เพียงสามถึงสี่ครั้งเท่านั้น แล้วก็เพียงแค่การอ่านผ่านตาเท่านั้น ไม่เคยแม้จะพิจารณาให้เกิดความเข้าใจโดยท่องแท้เลย มาวันนี้วันที่ต้องค้นหาพระบรมราโชวาท เนื่องในวโรกาสต่างๆ มากมาย เพื่อนำมาประกอบการทำหนังสือวารสารชนเผ่าพื้นเมือง ฉบับที่ ๒๕ จึงมีโอกาสได้เห็นข้อความดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งก็เป็นครั้งแรกที่ได้พิจารณาความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น “**การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเอง...**” เป็นประโยคที่สร้างความประทับใจอย่างบอกไม่ถูก เพราะหลังจากที่ได้ไตร่ตรองดูแล้ว การที่คนเราจะเริ่มทำอะไรหรือตัดสินใจการกระทำของบุคคลอื่นว่า เป็นอย่างไรนั้น อันดับแรกคงต้องหันกลับมามองที่ตัวเราก่อนเสมอ ว่าเราเป็นอย่างไร การกระทำในแต่ละวันนั้นได้ล่วงเกินผู้อื่นหรือไม่ **การที่จะรักษาไว้ซึ่งสิ่งที่พุดทั้งกับตัวเองและบุคคลอื่นไม่ใช่เรื่องยาก แล้วก็ไม่ใช่เรื่องที่ย่างยาก หากแต่ต้องมีสติ** และต้องอาศัยการฝึกฝนที่อยู่บนพื้นฐานของการคิดดีทำดีตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม

การทำดีเริ่มที่ตัวเราก่อน ใครทำไม่ดีก็เป็นความรับผิดชอบของเขา แต่ถ้าเราทำไม่ดี เราก็ต้องรับผิดชอบด้วยเช่นกัน เชื่อแน่ว่าหากคนไทยทำได้ตามคุณธรรม ๔ ประการ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้แล้ว ประเทศชาติของเราก็คงมีแต่ความสงบสุขเจริญรุ่งเรืองอย่างไม่มีที่สิ้นสุดแน่นอน

สวัสดิ์ละ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกท่าน ก่อนอื่นคงต้องขอส่งความสุข ปีใหม่กันก่อนนะค่ะ ปี ๒๕๕๐ คงจะเป็นปีที่ดีสำหรับหลายๆ ท่าน รวมทั้ง คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย และก็เป็นที่น่าจดจำอีกปีหนึ่งสำหรับคนไทยทั่วประเทศ เพราะเป็นปีแห่งการเฉลิมฉลอง เนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา มีองค์กรหลายส่วนทั้งภาครัฐและเอกชนได้ร่วมกันจัดงานเฉลิมฉลองกันอย่างมากมาย และสำหรับวารสารชนเผ่าพื้นเมือง ฉบับที่ ๒๕ ได้ถือโอกาสนี้จัดทำเนื้อหาพิเศษด้วยเช่นกัน

สำหรับในฉบับที่ ๒๕ แน่ใจว่าทางกองบรรณาธิการได้นำเสนอแง่มุมต่างๆ ของพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีต่อพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ในรูปแบบต่างๆ รวมถึงประสบการณ์ และการนำเอาแนวทางจากพระราชดำรัสของพระองค์ท่าน มาเป็นหลักยึดเพื่อนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

เริ่มต้นที่ “บทความหลัก : โครงการหลวงโครงการรัก” อันเป็นโครงการที่พระองค์ท่านทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความรู้ทางด้านเพาะปลูกการเกษตร แก่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ประสบปัญหาการปลูกพืชเสพติด ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เริ่มต้นที่ บริเวณภาคเหนือของประเทศไทย “เก็บมาฝากกับ พระบรมราชาชาตด้านกฎหมาย” ที่ทรงให้ไว้กับผู้ที่มิหน้าที่ในโอกาสต่างๆ “เสียงครวญจากชนเผ่า (๑๙) : ชีวิตทาส” ของ คุณถาวร กัมพลกุล “เพื่อนของเรา : กะเหรี่ยงคือใคร (ตอนที่ ๔)” โดย อาจารย์วุฒิ บุญเลิศ “นิทานชนเผ่าเมี่ยน : ชิ่น ไชว โก้ว” ฝ่ายสิทธิเขียนให้คุณอ่าน เป็นเรื่องของ “ระบบ” ของทางราชการที่เมื่อไหร่ๆ ก็เป็นอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือด้านสถานะบุคคล

ของชาวบ้าน “วัฒนธรรมสัญจร : สังคม...สันติสุข” ประสบการณ์จากคนเมืองที่มีโอกาสได้เข้ามาเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมโครงการ “สิทธิขั้นพื้นฐานคือเกราะป้องกันภัยจากการค้ามนุษย์” “ความหวังของแผ่นดิน : บรรพชนเราไม่ได้สอนให้เราเป็นผู้ทำลายป่า” โดย โชโตเหล็ก เขียวชนหมู่บ้านแม่กระบุง ที่มองเห็นปัญหา ใคร่ขอบอกเล่าความรู้สึกที่อัดอั้น ในสิ่งที่เขาได้พบประสบเห็นมาจากกฎเกณฑ์ของภาครัฐที่เรียกว่ากฎหมาย ในการทำรังวัดพื้นที่ทำกิน และ “บทความ : พอเสมอ” โดยรากแก้ว ณ ยอดดอย มุมมองและข้อคิดเล็กๆ สำหรับการถูกระทบกระแทงจากสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้ที่แทบไม่มีแม่เสียงเรียกร้องหรือสิทธิในการแสดงออกถึงความรู้สึกที่แท้จริงของตน

อาจจะดูว่าในฉบับนี้เนื้อหาค่อนข้างน้อยกว่าทุกๆ ครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นความทรงจำที่แตกต่าง จากฉบับอื่นๆ ออกไป

ท้ายสุด สุดท้าย วารสารชนเผ่าพื้นเมืองมีความตั้งใจจริงที่จะนำเสนอแง่มุมทั้งวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม และความรู้สึกในมุมมองต่างๆ ของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะสามารถ ซึ่งอาจเป็นทาง

เลือกหนึ่งสำหรับท่านผู้อ่านทุกท่านในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่มากนักน้อย อีกทั้งเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงรักษาคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรม และความหลากหลายของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อก่อให้เกิดการเคารพ และยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน

โครงการหลวง โครงการรัก

เนื่องจากการเสด็จแปรพระราชฐานยังพระตำหนักภูพิงศ์ราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเยี่ยมเยียนทุกข์สุขของราษฎรในภาคเหนือทุกปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชาวเขาหลายหมู่บ้าน บริเวณดอยปุย เมื่อกว่า ๒๐ ปีมานี้ ทรงทราบว่าชาวเขาส่วนใหญ่มีชีวิตความเป็นอยู่แร้นแค้นมีอาชีพทำไร่หมุนเวียน มีการปลูกฝิ่นและตัดไม้และส่งผลให้เกิดผลกระทบกับต้นน้ำลำธาร และนำความเสียหายไปสู่ส่วนอื่นของประเทศอีกด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ จึงได้ทรง สนับสนุนงานวิจัยไม้ผลเมืองหนาว โดยได้พระราชทานทรัพย์ส่วน พระองค์จำนวน ๒ แสนบาท สนับสนุนงานวิจัยของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ที่ดอยปุย จังหวัด เชียงใหม่ (ปัจจุบันเรียกว่า สวนสอง แสน) พร้อมทั้งทรงพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้คณะทูตานุทูต พิจารณาให้ความช่วยเหลือ อันเป็น ผลให้หลายประเทศให้ความสนใจ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ และได้จัดส่ง พันธุ์ไม้มาชนิดมาให้ทดลองปลูก โครงการหลวงจึงเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ตลอดระยะเวลา ๓๐ กว่าปีที่ ผ่านมาเชื่อว่า “โครงการหลวง” คงเป็นชื่อที่น้อยคนนักจะไม่รู้จัก เพราะโครงการหลวงคือโครงการส่วน พระองค์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวโปรดเกล้าฯ เพื่อช่วยเหลือ ราษฎรชาวไทย ภูเขาให้มีอาชีพ สร้างรายได้

โครงการหลวงเปรียบเสมือน เส้นโลหิตใหญ่ที่หล่อเลี้ยงบรรดา พี่น้องชนเผ่ามากมาย หลายชีวิต เปลี่ยนไปโดยที่ไม่รู้เลยว่าจะมีโอกาส ได้ตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือไม่ว่าที่พระองค์ท่านเป็นผู้ริเริ่มมี พระราช ดำริแก้ไขปัญหาคือความเป็น อยู่ของประชากรของพระองค์ที่อาศัย อยู่ตามพื้นที่สูงบริเวณภาคเหนือของ ประเทศ โดยเฉพาะบรรดาพี่น้องชน เผ่า ที่ตกอยู่ภายใต้กระแสของการ ปลูกพืชเสพติดที่ถูกนายทุนบางคน นำขึ้นไป และใช้ยุทธวิธีมากมายเพื่อ หลอกล่อให้พี่น้องชนเผ่ายอมเพาะ ปลูกพืชเสพติดดังกล่าว เพราะเห็น ว่าเป็น การสร้างรายได้ที่ดี และ ณ เวลานั้นพวกเขาเองก็ไม่ว่าจะปลูก พืชชนิดใด เพราะว่าพืชอื่นๆ เช่น ข้าว ข้าวโพด ฯลฯ นั้นก็ปลูกเพื่อใช้ รับประทาน และเลี้ยงสัตว์ สิ่งนี้ โครงการหลวงทำเพื่อให้ชาวเขาอยู่ดี กินดีก็คือ การสนับสนุนให้ชาวเขา ปลูกพืชผักเมืองหนาว และนำเอา ผลผลิตที่ได้มาขายสู่ท้องตลาด โดย โครงการหลวงทำหน้าที่ส่งเสริมการ

ปลูกและดูแลทางการตลาดให้ ซึ่งผลิตภัณฑ์จากโครงการหลวง ทั้งหมดจะอยู่ภายใต้เครื่องหมายการค้า “ดอยคำ”

เมื่อครั้งแรกที่โครงการไปตั้ง สถานีเกษตรที่สูง ณ ดอยอ่างขาง จ.เชียงใหม่ ม.จ.ภักดีเดช รัชนี้ ผู้อำนวยการโครงการฯ ที่ทรงไปปลูกท้อพันธุ์พื้นเมืองของอ่างขางที่มีรสชาติดีดีมาก จึงทรงนำกลับมาที่ กรุงเทพฯ ด้วย และทรงทำเป็นผลไม้ ลอยแก้วบรรจุกระป๋อง คนที่ได้รับ ประทานพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อร่อยกว่าพืชฝรั่ง ทำให้ทรงได้รับแรงบันดาลใจทรงหอบกระป๋องเปล่าและ เครื่องปิดกระป๋องพร้อมน้ำตาลขึ้น ดอยอ่างขาง แล้วทำลูกท้อลอยแก้ว ลงมาขาย เป็นผลให้ชายติบชายดี จนปีต่อมาจึงได้ตั้งโรงงานขึ้น กลายเป็นโรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป แห่งแรกของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว

โครงการหลวง ได้นำพืช พรรณเข้ามาทำการทดลองบนที่สูง เป็นจำนวนมากมาย หลายชนิด หลายพันธุ์ ได้รับความช่วยเหลือจาก

ภาพจาก : www.pcu.ac.th

ประเทศต่างๆ ซึ่ง เข้าใจและเห็นใจในปัญหาที่เรา ประสบอยู่ เพราะปัญหาเรื่องพืชเสพติดนั้น มิใช่เป็นปัญหาของประเทศไทยเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของโลก ด้วย ผลการทดลองค่อยๆ เกิดขึ้น อย่างช้าๆ ในระยะแรก และมีอัตรา ความสำเร็จสูงขึ้น ในเวลาต่อมา เมื่อนักวิชาการมีความเข้าใจ สภาพ ภูมิอากาศดีขึ้น ผลการทดลองนี้ได้ ถ่ายทอดไปสู่ชาวเขา เป็นการร่วมกัน ทดลองก่อนในระยะแรก แล้วจึง กลายมาเป็นอาชีพอย่างจริงจังใน ระยะหลัง ชาวเขาเริ่มมีความเชื่อมั่น ที่จะปลูกผัก ปลูกดอกไม้ ปลูกผลไม้ เพื่อทำรายได้แทนฝิ่น และเมื่อเห็นว่า

ได้เงินมาจริงๆ ก็ค่อยๆ ลดการปลูก พืชเสพติดลง จนในที่สุดหลาย ท้องที่ของโครงการหลวง พืชเสพติด จำพวกฝิ่นจึงกลายเป็นพืชที่หา ดู ได้ยากไปเสียแล้ว เป้าหมายหนึ่งที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานเมื่อทรงริเริ่มโครงการ ก็คือ “ช่วยชาวเขา เพื่อมนุษยธรรม” เพราะพระองค์ทรงเป็นห่วงถึงการ โยกย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยของชาว ไทย ภูเขา แม้พวกเขาจะเป็นเพียงส่วน เล็กๆ ที่หลายฝ่ายไม่เคยแม้กระทั่ง จะเหลียวมอง แต่สำหรับพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ แล้ว ทุกคนคือ คนไทย ประชาชนที่พระองค์ทรงรัก และห่วงใย

จากฝิ่นสู่พืชผักคุณภาพ สร้าง เงินสร้างอาชีพใหม่

นางก๊ะ เตชะเลิศพนา หนึ่งใน สตรีชาวเขาเผ่าม้ง ที่อาศัยอยู่ใน พื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนอง หอย อ.แม่อริม จ.เชียงใหม่ ซึ่งนับว่า เป็นหนึ่งใน ๓๖ แห่งของโครงการหลวง ได้เล่าให้ฟังถึงการตัดสินใจเดินเข้ามา ตามคำชักชวนให้มาปลูกผักแทนการ

ปลูกฝิ่นว่า แต่เดิมนั้นครอบครัวมี อาชีพปลูกฝิ่นแต่ภายหลังเกิดเกรง กลัวกฎหมายจึงหันมาปลูกกะหล่ำปลี แทน แต่ด้วยความรู้ที่น้อยทำให้ไม่รู้ วิธีการปลูกและจำหน่ายทำให้ผลผลิต ออกมาเพียงปีละครั้งเท่านั้น ส่งผลให้ ในแต่ละวันแทบไม่พอกิน พอมูลนิธิ โครงการหลวงเข้ามาส่งเสริมและ ให้ความรู้เรื่องการปลูกผัก ทำให้ ครอบครัวมีรายได้เป็นกอบเป็นกำ มากขึ้น

“ตอนนี้อยู่ในพื้นที่ ๑๕ ไร่ เราปลูก ผักเมืองหนาว อย่างเช่น ปวยเล้ง สลัด ผักกาดหางหงส์ ถ้านับรายได้ต่อปี แล้วตกอยู่ที่ประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ บาท ก็พอใจนะเพราะชีวิตดีขึ้น แตกต่าง จากเมื่อก่อนหน้ามือเป็นหลังมือเลย ที่เดียว สามารถเลี้ยงลูกๆ ทั้ง ๔ คน ได้อย่างดีตามอัธยาศัย มีความสุข

ความสบายใจเพราะไม่ต้องกังวลว่า
พຽງນີ້ຈະເອາອະໄກກິນ” นางกะคนเดิม
บอก

นอกจากจะปลูกผักได้ราคา
ดีแล้ว นางกะยังมีความสามารถใน
การประสานงานกับกลุ่มต่างๆ ได้ดี
จึงได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธาน
ของกลุ่มสตรี หมู่บ้านหนองหอยเก่า
และปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม
ผู้นำสตรี ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
ในชุมชน และยังชักชวนกลุ่มแม่บ้าน
ให้หันมาเห็นความสำคัญของการ
ศึกษาจนเข้ารับการศึกษาระบบ
ศึกษาผู้ใหญ่

ใช้ว่าจะมีแต่นางกะที่หันมา
เป็นสมาชิกของมูลนิธิโครงการหลวง
แต่ในพื้นที่ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่
ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานีวิจัยโครงการ
หลวงอินทนนท์ นายกอชิ เพชรไพร
พนาวัลย์ ก็เป็นอีกหนึ่งคนที่หันมา
ให้ความสนใจและร่วมลงทุนโดยให้
โครงการหลวงเช่าที่กว่า ๗ ไร่ ปลูก
หน่อไม้ฝรั่งและตนเองใช้เวลาใน
การทำงานเป็นนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านหลวง อ.จอมทอง
จ.เชียงใหม่ แทนการทำไร่นาเหมือน
แต่ก่อน

“เมื่อก่อนถางที่ตามป่าเขา
เพื่อหาที่ทำไร่ทำนาไปเรื่อยๆ ก็เรียก
ว่าพอไปได้แต่ก็ไม่ถึงกับดีอะไร
มากมาย นอกจากนี้ก็ยังรับจ้างทั่วไป
ได้ค่าแรงวันละ ๑๐๐ บาท แต่พอ
โครงการหลวงเข้ามาให้ความรู้เรื่อง
การเพาะปลูกและการตลาด เรื่องปุ๋ย
อินทรีย์ต่างๆ ก็ทำให้ได้ผลผลิตดีขึ้น
ขายได้ราคาสูงขึ้น พอตอนหลังได้รับ
มรดกเป็นที่ดินประมาณ ๗ ไร่ก็เลย
คิดลงทุนโดยให้โครงการหลวงเช่าที่
เพื่อทำการปลูกหน่อไม้ฝรั่งเขาให้ไร่ละ
๒๐๐๐ บาทต่อปี ก็ถือว่าพอใจนะ

เพราะเงินเท่านั้นก็ซื้อข้าวสารได้แล้ว
ที่เหลือค่อยหาเพิ่ม

ชาวบ้านบางคนนอกจากจะ
ปลูกพืชผักและไม้เมืองหนาวตาม
คำแนะนำของโครงการหลวงแล้ว
บางคนพอเก่งๆ ก็หาช่องทางการ
ขายเอง ปลูกพืชเพิ่มเติมทำให้ได้
รายได้มากขึ้น ก็สบายขึ้น เรียกว่าพอ
โครงการหลวงของพ่อหลวงเข้ามา
ชีวิตก็เปลี่ยนไปมาก” นายกอชิกล่าว
ทิ้งท้าย (อ้างอิงจาก <http://www.siam-handicrafts.com>)

เราๆ ท่านๆ เอง ก็คงเคยเห็นภาพการเสด็จพระราชดำเนินไปในที่ต่างๆ
อันห่างไกลความเจริญ มักเสด็จไปในสถานที่ที่ไม่มีใครเคยรู้จักหรือไปถึงมาก่อน
ภาพการเสด็จพระราชดำเนินอย่างยากลำบาก เป็นภาพที่ประชาชนคนไทยทุก
คนคุ้นตากันมิได้ขาด พระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ทรงตรัสว่า “**เรื่องที่จะช่วยชาวเขา
และโครงการชาวเขานั้น มีประโยชน์โดยตรงกับชาวเขาเพื่อที่จะส่งเสริมและ
สนับสนุนให้ชาวเขาที่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถที่จะเพาะปลูกสิ่งที่เป็นประโยชน์**

และเป็นรายได้กับเขาเอง ที่มีโครงการนี้ จุดประสงค์อย่างหนึ่งก็คือ มนุษยธรรม หมายถึงให้ผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารสามารถที่จะมีความรู้และ พยุงตัวมีความเจริญได้ อีกอย่างหนึ่ง ก็เป็นเรื่องที่ช่วยในทางที่ทุกคนเห็นว่าควรจะช่วย เพราะเป็นปัญหาใหญ่ก็

คือปัญหาเรื่องยาเสพติด ถ้าสามารถช่วยชาวเขาปลูกพืชที่เป็นประโยชน์บ้าง เขาจะเลิกปลูกยาเสพติด คือ ฝิ่น ทำให้นโยบายการระงับ การปราบปรามการ สูบฝิ่น และการค้าฝิ่นได้ผลดี....”

(พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว๑๐ มกราคม ๒๕๑๒)

เรื่องเหล่านี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงน้ำพระราชหฤทัยที่ทรงมีความห่วงใยต่อพสกนิกรของพระองค์ แม้เขาเหล่านั้นจะอยู่ออกไปยังที่ห่างไกล

บทสรุป

ตลอดพระชนมชีพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์ได้ทรงแสดงให้เห็นทั่วโลกได้ประจักษ์ถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ในด้านต่างๆ มากมาย พระราชกรณียกิจหนึ่งที่พระองค์ไม่ทรงเคยลืมและห่วงหายไ้ไปจากพระชนมชีพของพระองค์เลย นั่นก็คือการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนพสกนิกรทั่วทุกภาคทุกพื้นที่ที่มีความเดือดร้อน หรือขาดซึ่ง

การได้รับช่วยเหลือที่ทั่วถึง เป็นต้น การที่พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการหลวงมากมาย เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การศึกษา การสาธารณสุข การพัฒนา ทางด้านสังคม ทั้งหลายทั้งปวงนี้ล้วนเป็นพระเมตตาอันไม่อาจลืมหาสำหรับผู้ที่ได้รับ

ข้อมูลเพิ่มเติมจาก
<http://npclubz.igetweb.com>
<http://www.siam-handicrafts.com>

ภาพจาก : www.sa.ku.ac.th

เก็บมาฝาก
กองบรรณาธิการ

พระบรมราโชวาทด้านกฎหมาย

ในที่นี้ได้หยิบยกเอาบางส่วนของพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านกฎหมายในโอกาสต่างๆ เพื่อเป็นข้อเตือนใจให้แก่บรรดาผู้ใช้กฎหมายในอำนาจหน้าที่ต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมายนั้น จะได้ตระหนักถึงความสำคัญทางความยุติธรรมมากกว่าความสำคัญอย่างอื่นใด อันจะส่งผลให้เกิดความเสียหายหรือความเหลื่อมล้ำทางสังคม และหวังเพียงว่าผู้ใช้กฎหมายจะได้มีจิตสำนึกถึงกระแสพระราชดำรัสเหล่านี้ในการทำงานในอนาคตต่อไป

พระบรมราชาวาทพระราชทานประกาศนียบัตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ ศาลาดุสิตดาลัย วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๑๔

“กฎหมายบ้านเมืองนั้นโดยหลักการมีไว้สำหรับรักษาความยุติธรรมและความสงบเรียบร้อยในแผ่นดิน ด้วยการจัดสรร อำนาจสิทธิเสรีภาพแก่บุคคลโดยถ้วนหน้าและเสมอหน้า แต่ความจริงที่เป็นอยู่ปรากฏว่า ในบางเรื่องบางกรณีการใช้กฎหมายมักไม่ได้ผลสมบูรณ์ ตรงตามหลักการ อันเป็นเจตนารมณ์ที่แท้แน่ อาจนำไปสู่ความยุ่งยาก และความรำวามาน ซึ่งเป็นความเสียหาย และอันตราย ผู้มีหน้าที่ด้านกฎหมายจะต้องคิดอ่าน กระทำการให้กฎหมายได้เป็นปัจจัยผดุงความเที่ยงธรรม และสงบสุขอย่างแท้จริง

“กฎหมายเป็นแต่เครื่องมือในการรักษาความยุติธรรมดังกล่าว จึงไม่ควรจะถือว่ามีความสำคัญยิ่งไปกว่าความยุติธรรม หากควรจะต้องถือว่าความยุติธรรมมาก่อนกฎหมาย และอยู่เหนือกฎหมาย การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีใดๆ โดยคำนึงถึงแต่ความถูกผิดตามกฎหมายเท่านั้น ดูจะไม่เป็นการเพียงพอ จำต้องคำนึงถึงความยุติธรรม ซึ่งเป็นจุดประสงค์ด้วยเสมอ การใช้กฎหมายจึงจะมีความหมายและผลที่ควรจะได้”

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่นักศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ เนติบัณฑิตยสภา วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๔

“กฎหมายทั้งปวงนั้น เราบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นปัจจัยสำหรับรักษาความยุติธรรม กล่าวโดยสรุปคือ ใช้เป็นแบบแผนแห่งความประพฤติปฏิบัติของมหาชนส่วนหนึ่งกับใช้เป็นแม่บทในการพิจารณาตัดสินความประพฤติปฏิบัติกันนั้นๆ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงตรงอีกสถานหนึ่ง”

พระบรมราชาวาทพระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน “วันรพี”
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๖

“อันกฎหมายนี้ก็เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับบ้านเมือง เพราะว่าเป็นหลักของการอยู่ร่วมกันในชาติบ้านเมือง เพื่อให้การอยู่เป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ทุกคนที่อยู่ในชาติสามารถที่จะมีชีวิตรุ่งเรืองโดยไม่เบียดเบียนกัน กฎหมายมีไว้สำหรับให้มีความสงบสุขในบ้านเมือง มิใช่กฎหมายมีไว้สำหรับบังคับประชาชน ถ้ามุ่งหมายที่จะบังคับประชาชนก็กลายเป็นเผด็จการ กลายเป็นสิ่งที่บุคคลหมู่น้อยจะต้องบังคับบุคคลหมู่มาก ในทางตรงข้าม กฎหมายมีไว้สำหรับให้บุคคลส่วนมากมีเสรี และอยู่ได้ด้วยความสะดวก บางที่เราตั้งกฎหมายขึ้นมาด้วยวิชาการ ซึ่งได้มาจากต่างประเทศ แต่วิชาการนั้นอาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์หรือท้องที่ของเรา ถ้านักกฎหมายศึกษาในทางกฎหมายโดยแท้ ไม่ได้สนใจในปัญหาที่แท้จริง มัวแต่มาดูทางทฤษฎีของกฎหมายก็จะไม่เกิดประโยชน์ได้ แต่ถ้านักกฎหมายหรือที่สนใจกฎหมายได้ไปดูข้อเท็จจริงต่างๆ กฎหมายจะช่วยให้บ้านเมืองมีความเรียบร้อย”

**พระบรมราโชวาทแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๑๖**

“กฎหมายทั้งหมดซึ่งประกาศใช้บังคับแก่ประชาชนนั้น แม้จะมีบทบัญญัติอันเที่ยงธรรม และครอบคลุมไปถึงประชาชนทั่วประเทศอยู่ในตัวโดยหลักการแล้วก็ตาม แต่คดีความที่เกิดขึ้นนั้นก็ยิ่งผิดแผกแปลกกันไปได้มาก ตามเหตุแวดล้อม สถานการณ์ และพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของแต่ละท้องถิ่น การใช้กฎหมายบังคับคดีต่างๆ จำเป็นต้องใช้วิจารณญาณอันถูกต้องของนักกฎหมายควบคู่ไปด้วยทุกกรณี จึงจะสามารถรักษาความยุติธรรมไว้มิให้สั่นคลอนและขาดตกบกพร่องได้ นักกฎหมายทุกคนจะต้องตั้งใจใช้กฎหมายเพื่อผดุงความเป็นธรรม ความผาสุกสงบ ความมั่นคงของมหาชน และประเทศชาติ ทั้งต้องพึงถึงการใช้วิจารณญาณอันถูกต้องให้มากที่สุด ควบคู่กับการใช้กฎหมายเสมอตลอดไป มิฉะนั้น อาจไม่บรรลุผลตามที่ทุกคนมุ่งหวัง”

**พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษา
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘**

“เมื่อกฎหมายของเราดีอยู่แล้ว จุดใหญ่ที่สำคัญที่สุดในการธำรงรักษาความยุติธรรมในบ้านเมือง จึงได้แก่การสร้างนักกฎหมายที่ดี ที่จะสามารถวิเคราะห์ และใช้กฎหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ทุกคนสร้างตนให้เป็นนักกฎหมายที่ดีแท้ โดยฝึกตนให้มีความกล้าในอาชีพของนักกฎหมาย คือกล้าที่จะปฏิบัติ การไปตามความถูกต้องเที่ยงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม ไม่ปล่อยให้ภาคีคือความเอนเอียงไปด้วยความหวาดกลัวในอิทธิพลต่างๆ เข้าครอบงำ สำหรับเป็นกำลังส่งให้ทำงานได้ด้วยความมองอาจ มั่นใจ และมุ่งมั่นอีกประการหนึ่งต้องฝึกให้มีความเคารพเชื่อมั่นในสัจธรรม คือความถูกต้องตามคลองธรรม และความเป็นจริงอย่างมั่นคง ไม่หวั่นไหวด้วยโลกธรรมไม่เห็นสิ่งอันอื่นใดยิ่งไปกว่าความจริง สำหรับป้องกันมิให้ความยุติธรรม และความสุจริตเกิดขึ้นได้”

**พระบรมราชาบาทแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐**

“กฎหมายทั้งปวงจะอ้างความยุติธรรม และถูกต้องเที่ยงตรง หรือจะอ้างความศักดิ์สิทธิ์ และประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมอยู่ได้หรือไม่เพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับการใช้ คือถ้าใช้กฎวัตถุประสงค์ หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ จริงแล้ว ก็จะทำให้ความศักดิ์สิทธิ์ และประสิทธิภาพอันสมบูรณ์ไว้ได้ แต่ถ้าหากนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และเจตนารมณ์ โดยการพลิกแพลงบิดพลิ้วให้ผันผวนไปด้วยความหลงผิด ด้วยอคติ หรือด้วยเจตนาอันไม่สุจริตต่างๆ กฎหมายก็เสื่อมความศักดิ์สิทธิ์ และประสิทธิภาพลงทันที และกลับกลายเป็นพิษเป็นภัยแก่ประชาชนอย่างใหญ่หลวง ผู้ที่ต้องการจะใช้กฎหมายสร้างสรรค์ความผาสุกสงบ และความเป็นปึกแผ่นก้าวหน้าของประชาชน และบ้านเมือง จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาวัตถุประสงค์อันจริงแท้ของกฎหมายแต่ละฉบับไว้ให้แน่นแฟ้นเสมอไป อย่างไม่มีข้อแม้ประการใด พร้อมทั้งต้องรักษาอุดมคติ จรรยาความสุจริต และมโนธรรมของนักกฎหมายไว้โดยรอบคอบเคร่งครัดเสมอด้วยรักษาชีวิตของตนเอง กฎหมายไทยจึงจะทรงคุณค่าอันสมบูรณ์บริบูรณ์”

ภาพจาก : www.amarin.co.th

**พระบรมราชาบาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑**

“การที่อยู่กับกฎหมายและใช้กฎหมายมากๆ นั้น อาจทำให้ติดในตัวของกฎหมายมากไป และทำให้เห็นว่าล้าพังตัวของกฎหมายจะให้ความยุติธรรมได้โดยสมบูรณ์ ความจริงกฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับกำหนดความถูกต้องเพื่ออาศัยเป็นหลักวินิจฉัยในการอำนวยความสะดวกหาข้อยุติสำคัญสิ่งเดียวในการให้ความยุติธรรมไม่ ดังนั้นจะอาศัยตัวของกฎหมายกับคำให้การในศาลเท่านั้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะตัวของกฎหมายรวมทั้งข้อเท็จจริงที่นำมากล่าวแก่ศาล เป็นสิ่งที่อาจนำมาพลิกแพลงให้ผิดเพี้ยนไปได้ต่างๆ ด้วยความหลง ด้วยอคติ หรือด้วยเจตนาอันไม่สุจริต ทำให้ความเที่ยงธรรมต้องถูกริดรอนทำลายไป การอำนวยความสะดวกจึงต้องอาศัยตัวผู้ใช้กฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญด้วยเท่าๆ กันกับตัวของกฎหมาย”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษา
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

“ข้าพเจ้าปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นท่านทั้งหลาย ฝึกหัดตนให้
เป็นคนกล้า คือกล้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความถูกต้อง
เที่ยงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพลหรือ
คติใดๆ ทั้งหมด ให้เป็นคนที่มีมั่นคงในสัจย์สุจริต และความถูกต้องตาม
ทำนองคลองธรรม ไม่ปล่อยให้ความสุจริตยุติธรรมถูกย่ำยีให้มัวหมองได้
ทั้งนี้เพื่อท่านจักได้สามารถกำจัดสิ่งๆ ที่เรียกว่าช่องโหว่ในกฎหมายให้
บรรเทาเบาบาง และหมดสิ้นไป และทำให้กฎหมายเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์อันสูงส่งตามที่มุ่งหมายไว้”

พระบรมราโชวาทแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

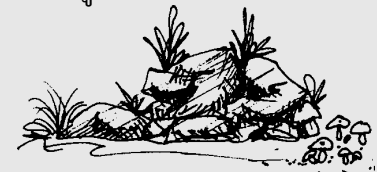
“กฎหมายมิใช่ตัวความยุติธรรม หากเป็นแต่เพียงบทบัญญัติหรือ
ปัจจัยที่ตราไว้ เพื่อรักษาความยุติธรรมผู้ใดก็ตามแม้ไม่รู้กฎหมาย แต่
ถ้าประพฤติปฏิบัติด้วยความสุจริตแล้ว ควรได้รับความคุ้มครองจากกฎ
หมายเต็มที่ ตรงกันข้ามคนที่รู้จักกฎหมาย แต่ใช้กฎหมายไปในทาง
ทุจริตควรต้องถือว่าทุจริต และกฎหมายไม่ควรคุ้มครองจนเกินเลยไป
เพราะฉะนั้นจึงไม่สมควรจะถือว่า การรักษาความยุติธรรมในแผ่นดินมี
วงกว้างอยู่เพียงแค່ขอบเขตของกฎหมาย จำเป็นต้องขยายออกไปให้ถึง
ศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเหตุและผลความเป็นจริงด้วย”

หมดทางสู

ณ ยอดดอยสูงตระหง่าน
ฉันนั่งลงไตร่ตรองถึงเรื่องราวในอดีต
ฉันพิจารณาถึงเรื่องราวในปัจจุบัน
ฉันคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ฉันนึกเสียดายสิ่งที่เป็นไปแล้วในอดีต
ฉันนึกเป็นห่วงสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ฉันนึกระทมสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ฉันนึกๆ ไปส่งสารบรรพชนไป
ฉันนึกๆ ไปส่งสารหมู่บ้านฉันไป
ฉันนึกๆ ไปนำตาก็คลอเบาไป
มันช่างน้อยใจและสงสารตนเองเสียจริง
เพราะอะไรหรือถึงเป็นเช่นนี้ไป?
เพราะชีวิตฉันพ่ายแพ้ไปแล้วอย่างยับเยิน
หมู่บ้านฉันเหลือแต่คนแก่และคนโง่
ผู้เฒ่าผู้แก่ถูกเรียกว่าไอ้เฒ่าแทนพ่อแม่
คนยากคนจนกลายเป็นคนเลวและขี้เกียจ
เด็ก ๆ กลายเป็นผู้ที่พ่อแม่ไม่ต้องการ
แม่ม่าย กำพร้า พิการกลายเป็นผู้ถูกทอดทิ้ง
ผู้ที่ยังทำอะไรทำนากลายเป็นผู้ที่นำอับอาย
ผู้ที่ยังถางไร่กลายเป็นผู้ทำลายป่า

ผู้ที่ยังปลูกข้าวกลายเป็นผู้ไม่มีฐานะ
ผู้ที่ยังไถนาด้วยควายได้รับการต่อว่าจากเพื่อนบ้าน
ผู้ที่ยังเดินด้วยเท้ากลายเป็นผู้ที่นำชายชู้หน้า
ผู้ที่ยังแบกข้าวของกลายเป็นผู้ที่นำละอาย
ผู้ที่ยังใช้พินहुงต้มอาหารกลายเป็นผู้ก่อความรำคาญ
ผู้ที่ยังเลี้ยงวัวควายกลายเป็นคนก่อความเดือดร้อน
ผู้นำที่ยังซื้อสัตว์กลายเป็นคนโง่เง่าเต่าตุ่น
ผู้ที่ยังถ้อยทีถ้อยอาศัยกลายเป็นผู้ที่ไม่ได้รับความสนใจ
ผู้ที่ยังถือประเพณีเดิมถูกประณามว่าเชื่องมงาย
หญิงสาวที่ยังรักษาวงสวงตัวถูกตราหน้าว่านางหลงยุค
ชายหนุ่มยังรักษาความบริสุทธิ์ถูกดูถูกว่าไอ้ตัวเมีย
หนุ่มสาวที่ยังอยู่ในหมู่บ้านกลายเป็นผู้ที่เพื่อนดูถูก
หนุ่มสาวที่ยังถ่อมตนกลายเป็นตัวตลกของเพื่อน
หนุ่มสาวที่ยังมีมารยาทดีงามกลายเป็นผู้ที่เพื่อนไม่คบ
หนุ่มสาวที่ยังพูดภาษาประจำเผ่าถูกเพื่อนล้อเลียนว่าเซย
หนุ่มสาวที่ยังใส่ชุดประจำเผ่าถูกเพื่อนเย้ยว่าไม่ทันสมัย
ผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้กลายเป็นผู้ที่ได้รับการเมินหน้า
ผู้ไม่มีรัตนศักดิ์กลายเป็นผู้ที่สังคมไม่ยอมรับ
คนก้าวร้าวกลายเป็นคนที่ได้รับการยกย่องว่ากล้าหาญ
คนหน้าด้านกลายเป็นผู้ที่ได้รับการสรรเสริญ
คนพูดจาปลิ้นปล้อนถูกยอมรับว่าเป็นผู้เอาตัวรอดเก่ง
คนโอ้อวดรู้จักออกทีกกลายเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นผู้นำ
คนด่าเก่งพูดจาก้าวร้าวกลายเป็นคนพูดแล้วสะใจผู้คน
คนร่ำรวยกลายเป็นผู้ยิ่งใหญ่ในสังคม

กะเหรี่ยงคือใคร

(ตอนที่ ๔)

ประวัติศาสตร์และตำนาน ชนเผ่ากะเหรี่ยง

ในตำนานหรือประวัติศาสตร์ของกะเหรี่ยงนั้นไม่มีการกล่าวถึงกษัตริย์ของกะเหรี่ยง^{๒๖} ที่เป็นนักรบที่ยิ่งใหญ่เหมือนดังกษัตริย์ของชนชาติอื่น ๆ ดังเช่น พม่า และไทย จึงกล่าวได้ว่ากะเหรี่ยงไม่ใช่ชนชาติที่ชอบรุกรานผู้อื่น ด้วยลักษณะการปกครองของคนกะเหรี่ยงในอดีตอยู่ในระดับกลุ่มชนเผ่า ระบบความเชื่อทางศาสนาดั้งเดิมที่เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับธรรมชาติไม่เอื้อให้ชาวกะเหรี่ยงมีแนวคิดในเรื่องธรรมราชา หรือราชาธิราชเหมือนดังกษัตริย์ชนชาติอื่น ๆ ที่ชูธงศาสนาในการอ้างความชอบธรรมในการขยายดินแดนของตน คนกะเหรี่ยงจึงไม่มีอาณาจักรที่กว้างใหญ่เหมือนชนชาติอื่น ๆ ความเจริญทางศิลปสถาปัตยกรรมก็ไม่เทียบเท่าชนชาติใหญ่ ชนชาวกะเหรี่ยงอยู่ภายใต้การปกครองของชนชาติอื่นมาตลอดประวัติศาสตร์ภายในของชนชาติพันธุ์กะเหรี่ยงจึงถูกถ่ายทอดโดยผ่านกระบวนการบอกเล่าที่ปรากฏในตำนานท้องถิ่น ใน “ทา” หรือบทเพลงต่างๆ จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จึงไม่ปรากฏหลักฐานการบันทึกเรื่องราวของชาวกะเหรี่ยงโดยคนกะเหรี่ยง ให้เห็นอย่างแพร่หลาย

^{๒๖} ในภาษากะเหรี่ยงจอร์วี เรียก กษัตริย์ ว่า จอปา เป็นคำเดียวกับคำว่า ซอพวา หรือ เจ้าฟ้า ในภาษาไทยใหญ่

ในการศึกษาประวัติศาสตร์และเรื่องราวของชาวกะเหรี่ยง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ศิลปะภาพจิตรกรรม ประเพณีพิธีกรรมและความเชื่อของชนชาติ **ไทใหญ่** **ล้านนา** **พม่า** **มอญ** และ **ไทย** จึงจะเห็นความสัมพันธ์การเคลื่อนไหวทางประวัติศาสตร์ของชาวกะเหรี่ยงชัดเจนยิ่งขึ้น

กะเหรี่ยงในวรรณกรรมไทย

วรรณกรรมไทยในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ได้กล่าวถึง ชนชาวกะเหรี่ยงดังที่ปรากฏใน บทเสภาขุนช้างขุนแผน พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒

..... ขุนช้างหันมาสั่งบ่าวไพร่
จงบอกพวกชาวดงพงไพร่ ที่เราได้กล่าวแต่ก่อนมา
กะเหรี่ยงละว้าอยู่ป่าใหญ่ ที่เคยมาซังเนื้อไม้กฤษณา
ไปบอกข่าวบ่าวร้องเรียกกันมา ห้าร้อยคอยท่าจะยกไป^{๒๗}

สุนทรภู่ได้บรรยายสถานที่ที่พลายงามลูกชายของขุนแผน เดินทางมาจากเมืองสุพรรณบุรีเพื่อมาหาย่า คือนางทองประศรีที่เมืองกาญจนบุรี ในบทเสภาขุนช้างขุนแผนตอน กำเนิดพลายงาม ดังนี้

ถึงโคกซ้องหนองสะพานบ้านกะเหรี่ยง
เห็นโรงเรียงไร่ฝ้ายทิ้งซ้ายขวา
พริกมะเขือเหลืองงามอร่ามตา
สาธิตาก้าวกินแล้วบินฮือ^{๒๘}

^{๒๗} บทเสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม กรมศิลปากร น.๔๑๓

^{๒๘} นิราศสุพรรณ หนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา ชีวิตผลงานของสุนทรภู่ น.๒๐๑ กรมศิลปากร ๒๕๓๘

สุนทรภู่ เป็นผู้ที่รู้จักและใกล้ชิดกับกะเหรี่ยงเมืองสุพรรณบุรีเป็นอย่างดี สุนทรภู่กล่าวถึงกะเหรี่ยงเมืองสุพรรณบุรีที่ลงมาขายฝ้ายที่สามชุกในโคลงนิราศสุพรรณ

ถึงนามสามชุกถ้า	ป่าดง
เกรียงไกรได้ฟ้ายลง	แลกล้ำ
เรือดำทำนอง	คอยเกรียง เรียงเอย
รายจอตทอดทำน้ำ	นับฟ้ายขายของ ^{๒๙}

กะเหรี่ยงในภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในอุโบสถวัดต่างๆ ในภาคกลาง เช่น วัดประดู่สาร อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ภาพสะท้อนถึงวิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง เมืองสุพรรณบุรี ภาพแกะสลัก ที่วัดแจ้งเจริญ ตำบล จอมประทัด อำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี ที่สะท้อนภาพวิถีชาวกะเหรี่ยงราชบุรี เพชรบุรี และภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดบางแคใหญ่ ตำบลแคอ้อม อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมหาสารคาม ที่ได้บันทึกเหตุการณ์ในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ที่เผยแพร่ให้เห็นถึงบทบาท ของกะเหรี่ยงคนชายขอบเขตแดนไทย - พม่า ที่ทำหน้าที่คอยดูแลปกป้องผืนแผ่นดินไทยอันเป็นดินแดนมาตุภูมิของตน ภาพกะเหรี่ยงบนบานหน้าต่างในพระวิหารวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) วัดพระอารามหลวงในรัชกาลที่ ๓ มีภาพชนชาติต่างๆ ๓๒ ชาติ กะเหรี่ยงซึ่งเป็นกลุ่มชนชายแดนอยู่ชายขอบห่างไกลสังคมเมือง เริ่มเป็นที่รู้จักของคนไทยกรุงเทพฯ รวมทั้งชนชาติต่างๆ ที่เข้ามามีความสัมพันธ์กับประเทศไทยนับแต่ยุคต้นรัตนโกสินทร์ โคลงบันทึกกล่าวถึงชนชาติกะเหรี่ยงความว่า

ใส่เสื้อเสมียนละว่าปิด	กายสกนธ์
เมล็ดปักกรองสวมสอ	สูตรร้อย
แรมไรรระไวหน	ทางจรรอก
เดินดัดดูด้อยด้อย	ด้านผลูช
เยี่ยเหย้าอยู่ทรอกห้วย	หุบดง
นามชื่อกะเหรี่ยงภู	เพศนี้
ไปเห็นกะเหรี่ยงจง	จำภาพ ไว้พ่อ
กับกะเหรี่ยงจำกั้งชี้	เช่นกันย ^{๓๐}

กะเหรี่ยงในตำนานของชนต่างเผ่า

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ “เที่ยวเมืองพม่า” กล่าวถึงตำนานเมือง สารเขต (เมืองแปร) ว่า เมื่อครั้งที่ดินดอนปากน้ำอิรวดียังเป็นทะเล ต่อมาเกิดเป็นสันดอนปากน้ำจนกลายเป็นผืนแผ่นดิน มีมนุษย์ ๓ จำพวกที่ลงมาอาศัยอยู่คือพวกที่เรียกว่า **กะรัน Karan**, พวก เสด Thet และ พยู Pyu ได้เกิดการแย่งชิงดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ พวก **กะรัน Karan** พวก เสด สู้อยู่ไม่ได้จึงร่นถอยหนีไปทางเมืองยะไข่ อันเป็นเขตเทือกเขา กลุ่มผู้ชนะคือ พยูจึงได้ครอบครองเป็นเจ้าของดินแดนแต่นั้นมา ^{๓๑}

ชื่อ **กะรัน Karan** ในพงศาวดาร ตำนานเมืองสารเขตและชื่อชาวเผ่า **karyan** ที่พบที่พระเจดีย์ชเวกวินชา ที่เมืองพะโค เป็นชื่อที่ต้องนำมาศึกษาวิเคราะห์ทางวิชาการด้านภาษาศาสตร์ ในการออกเสียงของพม่านั้น พม่าจะออกเสียง ร เป็นเสียง ย ดังนั้นชื่อของ ชาวเผ่า **karyan** ใน ศิลจารึกที่พบที่พระเจดีย์ชเวกวินชา ที่เมืองพะโค กับชื่อชาว **กะรัน Karan**,

^{๒๙} นิราศสุพรรณ หนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา ชีวิตผลงานของสุนทรภู่ น.๒๐๑ กรมศิลปากร ๒๕๓๘

^{๓๐} เที่ยวเมืองพม่า สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ น.๑๙๘ - ๑๐๐ ศิลปวัฒนธรรม ฉบับพิเศษ ๒๕๔๘

^{๒๙} นิราศสุพรรณ หนังสือชุดภาษาไทยของคุรุสภา ชีวิตผลงานของสุนทรภู่ น.๒๐๑ กรมศิลปากร ๒๕๓๘

ในตำนานเมืองสารเขตหรือเมืองแปรอาจจะเป็นชนเผ่าเดียวกันก็เป็นได้ว่า **กระรัน Karan** และ **karyan** คือชนชาว กะยิน หรือ กะเหรี่ยง

พระธาตุอินทแขวน (Kyai ti yo ไจย ตี โย) เป็นเจดีย์พระธาตุที่ชาวพุทธถือว่าศักดิ์สิทธิ์ ชาวพุทธในพม่า และในล้านนาให้ความเชื่อถือเคารพกราบไหว้ ตั้งอยู่ที่เมือง Kyaito ห่างจากย่างกุ้ง ๑๐๐ ไมล์ เจดีย์ที่ตั้งอยู่บนหน้าผา บนภูเขา ตามตำนานพม่ากล่าวว่าเจดีย์นี้สร้างขึ้นเมื่อประมาณ ๒๕๐๐ ปี โดย พระเจ้าติสสะ ที่เป็นลูกขอ พินยารร ศิษย์ของ ฤาษี มีแม่เป็นนาค ในตำนานยังได้กล่าวถึงมเหสีของพระเจ้าติสสะว่าเป็นหญิงกะเหรี่ยงชื่อ เซวณันจิน ต่อมาได้เสียชีวิตกลับกลายเป็นหิน อยู่ใกล้เจดีย์ที่สามี่ของตนคือพระเจ้า พระยาติสสะสร้างไว้^{๓๒}

ในตำนานของชาวไทใหญ่เมืองเชียงตุงกล่าวถึงการกำเนิดของมนุษย์ว่าเกิดมาจากน้ำเต้าใบเดียวกัน พวกละว้า นั้นมาก่อน ยางหรือกะเหรี่ยง ออกมาเป็นพวกที่สอง ต่อมาเป็นไต และชนชาติอื่นๆ คนไตจึงเป็นน้องของละว้าและยาง^{๓๓} ในตำนานพงศาวดารไทใหญ่ ได้กล่าวถึงการขยายอาณาเขตของอาณาจักรเมืองมวหลวง พ.ศ. ๑๘๕๔ - ๑๘๗๗ ในสมัยของเจ้าหลวงเสื่อข่านฟ้า ที่ได้ขยายเขตอาณาจักร เมืองมวครอบคลุมดินแดนไทใหญ่ อัมสัม พุกาม เชียงแสน ล้านช้าง อโยธยา จนถึง ทะแคว (ทวาย) และมะริด ในจำนวนเมืองเหล่านั้นมีเมืองยาง และเมืองกะเหรี่ยงด้วย^{๓๔}

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในทางประวัติศาสตร์จากหลักฐานวัตถุ ตำนาน และถิ่นที่อยู่ของชนพื้นเมืองดั้งเดิม

^{๓๒} ตำนานพระธาตุอินทแขวนของพม่า สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ ศิลปวัฒนธรรม ตุลาคม ๒๕๓๔ น.๗๖ - ๗๗

^{๓๓} ความเป็นมาของ สยาม เขมร ไทย จิตร ภูมิศักดิ์ น.๑๓๘

^{๓๔} ประวัติศาสตร์ไทยใหญ่ สมพงษ์ วิทยศักดิ์พันธุ์ น.๑๒๑

ในดินแดนแถบนี้ พบว่า ทั้ง มอญ พม่า ไทใหญ่ กะเหรี่ยง ต่างก็มีความสัมพันธ์กันมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ถิ่นฐานดั้งเดิมและการอพยพของกะเหรี่ยง

เสฐียร โกเศศ อ้างถึงนักปราชญ์ชาวตะวันตกสันนิษฐานว่า ชนชาติกะเหรี่ยงหรือยางในสมัยดึกดำบรรพ์ มีภูมิลำเนาอยู่ทางตอนใต้ของจีน โดยอาศัยอยู่ในบริเวณแม่น้ำแยงซีเกียง หรือ เอี้ยงจื่อก้ง แปลว่าแม่น้ำชาติยาง ชื่อแม่น้ำแยงซีเกียงอาจตั้งมาจากชื่อของชาติยาง ต่อมาถูกชนชาติจีนและไทยในประเทศจีนรบกวน พวกยางจึงถอยร่นลงมาอยู่ในแหลมอินโดจีน และยังคงกล่าวว่ากะเหรี่ยงหรือยางเคยมีประเทศใหญ่อยู่ในแคว้นสิบสองปันนา^{๓๕}

บุญช่วย ศรีสวัสดิ์ กล่าวถึงชนชาติกะเหรี่ยงว่าเป็นมนุษยชาติหนึ่งในกรุงจีน เกิดจากเชื้อเจ๊กหรือมิใช่ไม่ปรากฏ ถูกพวกไทยไล่ต้อนตะเพิดลงมาทางใต้ ภายหลังถูกมอญและพม่าไล่กลับคืนถอยหลังขึ้นไปบนเขาอีก กะเหรี่ยงถือว่าพวกตนเป็นมนุษยชาติแรกที่ตั้งอยู่ในหัวเมืองแถบอังวะ ในราวกลางพุทธศักราชที่ ๑๑ หรือที่ ๑๒ จึงผ่านไปข้างใต้ และแผ่ออกไปตั้งตามลำเนาเขาเขิน ระหว่างลำน้ำอิระวดี แม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำเจ้าพระยา จนกระทั่งชายฝั่งทะเล^{๓๖}

^{๓๕} สารานุกรม เสฐียร โกเศศ น.๙๐

^{๓๖} ชาวเขาในไทย บุญช่วย ศรีสวัสดิ์ น.๕๐ สนพ.มติชน ๒๕๔๕

วิลเลียม คลิฟ ตัน ตีตต์ มิซชันนารีชาวอเมริกันได้สำรวจชนเชื้อชาติไทยในยูนนาน กล่าวถึง ตำนานของแคว้นยวนหรือกะเหรี่ยงว่า ตั้งก่อน ค.ศ. ๕๔๓ ชนชาติอ้ายลาวได้ต่อสู้กับกะเหรี่ยงที่อยู่ในดินแดนแถบนี้มาก่อน จนได้รับชัยชนะและขับไล่กะเหรี่ยงออกไป ...คำว่า “เซียงใหม่” ต้นเดิมมาจากภาษากะเหรี่ยงดั้งเดิมที่กล่าวไว้ในตำนานว่า “ซิงใหม่” (Tsching-mai) เป็นชื่อเมืองของกะเหรี่ยงแต่ครั้งโบราณ กล่าวถึงเมืองสุวรรณโคมคำว่ามีชาวเมือง เป็น ขอม ไทยอ้ายลาว และกะเหรี่ยงปะปน เมื่อพระเจ้าสิงหนวัติอพยพครอบครัวลงมาได้พบกับคนพื้นเมืองเดิมคือ พวกลาว และพวกกะเหรี่ยงหรือ ยาง

ซอว์อ่องละ ชาวกะเหรี่ยงจกอว์ในพม่า ได้รวบรวมประวัติศาสตร์กะเหรี่ยง^{๓๗} อ้างว่าดินแดนดั้งเดิมที่คนกะเหรี่ยงอาศัยอยู่นั้นมีชื่อว่า “ที และ มะะ หยั่ว” มีความหมายว่า “ดินแดนน้ำซัดทรายไหล” ซอว์ อ่องละ อ้างว่า ที และ มะะ หยั่ว คือดินแดนที่เป็นทะเลทรายโกบี คนกะเหรี่ยงได้

^{๓๗} The Karen History ฉบับภาษากะเหรี่ยง ซอว์อ่องละ Saw Aung Hla พฤษภาคม ๑๙๓๔ (๒๔๘๒) ย่างกุ้ง

ออกจากดินแดน ที และ มะะ หยั่ว เข้าไปยังทิเบตจากนั้นก็เคลื่อนย้ายเข้าไปในแผ่นดินจีนในลุ่มน้ำแยงซีเกียง

ลุนบุญธรรม คังสิง กะเหรี่ยงโพลั่วสวนผึ้ง ได้กล่าวถึงถิ่นที่อยู่ของคนกะเหรี่ยงว่า

“...พ่อแม่คนเก่าก่อน บอกว่าคนกะเหรี่ยงนั้นเดิมทีมาจากทิศ ฉากะซัง^{๓๘} จากนั้นก็ลงมาอยู่ทางใต้ ลงมาจนถึงที่เราอยู่ทุกวันนี้”

ระเอน บุญเลิศ กะเหรี่ยงโพลั่ว สวนผึ้ง บันทึกถึงถิ่นที่อยู่ของคนกะเหรี่ยงแต่ดั้งเดิมและสาเหตุของการแตกแยกกันระหว่างกะเหรี่ยงโพลั่วกับกะเหรี่ยงจกอว์

“...แต่ก่อนนั้นคนกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ระหว่างเมืองจีนกับเมืองแขก ต่อมาผิวเมียคู่หนึ่งได้ทะเลาะกัน เหตุเพราะมีการทำผิดในเรื่องขู้สาว ผิวเมียกะเหรี่ยงจึงได้แบ่งลูก ลูกที่อยู่กับพ่อคือกะเหรี่ยงสกอร์ เป็นกะเหรี่ยงสายตระกูลพ่อ พวกนี้ไปอยู่ที่ต้นน้ำเรียกว่ากะเหรี่ยงดอย หรือ ยางดอย ลูกที่อยู่กับแม่คือกะเหรี่ยงโพลั่วคือสายตระกูลฝ่ายแม่ พวกนี้ไปอยู่ที่ราบปลายน้ำ ที่เรียกว่า ยางน้ำ”^{๓๙}

ทั้งสองไม่ได้ระบุว่าถิ่นเดิมของกะเหรี่ยงนั้นอยู่ ณ ที่ใด คำกล่าวอ้างจากกะเหรี่ยงในพื้นที่ทั้งสอง สรุปร่วมกันได้ว่า คนกะเหรี่ยงนั้นมาจากทางภาคเหนือจากนั้นจึงเคลื่อนย้ายลงมาทางใต้ ซึ่งสอดคล้องกับ แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ที่ระบุว่า คนกะเหรี่ยงได้อาศัยอยู่ใน ดินแดน “ที และ มะะ หยั่ว “ดินแดน” น้ำ ซัด ทราย ไหล” แล้วจึงเคลื่อนย้ายลงมาอยู่ในจีนตามลุ่มน้ำแยงซีเกียง และถอยร่นลงมาอยู่ในลุ่มน้ำอิระวดี สาละวิน เจ้าพระยา ตามที่ซอว์ อ่องละ อ้างถึง

^{๓๘} ฉากะซัง หรือ ดาวซาง ในภาษากะเหรี่ยงโพลั่ว สวนผึ้ง คือดาวเหนือ ที่ขึ้นทางทิศเหนือ

^{๓๙} นาย ระเอน บุญเลิศ บันทึก

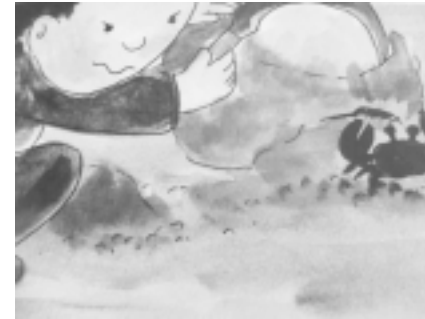
นิทานชนเผ่าเมียน

หิม ไชว โก้ว

ยังมีชายผู้หนึ่ง หมอคูได้ทำนายเขาไว้ว่า วันหนึ่งข้างหน้าเขาจะต้องตายเพราะปู เมื่อได้ฟังดังนั้นเขาก็คิดว่าปูตัวเล็ก ๆ น่ะหรือจะทำให้เขาตายได้ เขาเชื่อในคำทำนายเพียงครั้งเดียว จนเวลาผ่านไปหลายปี ถึงรอบปีที่เขาถึงเวลาต้องตายซึ่งเขาก็มิได้จด วัน เดือน ปี ที่หมอคูเคยทำนายไว้ และตัวเขาเองก็มิได้ทำพิธีสะเดาะเคราะห์ให้กับตัวเองด้วย

วันหนึ่งเขานำเคียวที่เกี่ยวหญ้าไปลับกับก้อนหินในลำธาร โดยตั้งใจไว้ว่าหากลับให้คมแล้ว จะนำเคียวไปเกี่ยวหญ้าให้วัวและควายที่เขาเลี้ยงไว้ ในขณะที่กำลังลับเคียวอยู่นั้น เขามองลงไปใต้หินที่ลับเคียวอยู่ เห็นปูตัวหนึ่งกำลังเดินออกมาจากใต้ก้อนหิน จึงนึกถึงคำทำนายของหมอคู ที่ว่าเขาจะต้องตายเพราะปู “ปูตัวเล็กอย่างนี้จะทำให้เขาตายได้อย่างไรกัน” คิดแล้วเขาจึงเล็งเคียวให้ตรงกับตัวปูด้วยความตั้งใจจะใช้ด้ามเคียวทุบปูให้ตาย แต่ไม่ทันเห็นว่าคมเคียวตรงคอตัวเอง คมเคียวจึงเกี่ยวที่คอเขา และตายไปในที่สุด

อย่าข่มเหงรักแกผู้ที่มีกำลังน้อยกว่า อย่าประมาทว่าเราเก่ง และมีกำลังมากกว่า อย่ามีชีวิตอยู่รอดได้เพราะการทำลายชีวิตของผู้อื่น สัตว์อื่น อย่ามีชีวิตรอดได้บนกองทุกข์ของผู้อื่น จงมีชีวิตที่ดำรงอยู่ได้ด้วยความเกื้อกูลมีเมตตาต่อกันและกัน ไม่ประมาทต่อสิ่งที่เล็กกว่า จงมีสติในการใช้ชีวิตทุกขณะของลมหายใจเข้าออก เพราะความประมาทในเรื่องเล็กน้อย อาจนำไปสู่หายนะอันใหญ่ยิ่ง เมื่อนั้น จะไม่สามารถแก้ไขอะไรได้

S:UU

“ปัญหาที่รัฐบาลจะเผชิญ คือ ประชาชนที่อยู่ในประเทศ
เขามีมานานแล้ว แต่ก็ไม่ใช่คนไทย คือเขาไม่ถึงว่าเป็นคนไทยที่แท้จริง
แท้จริงเขาอยู่และเกิดในเมืองไทย แต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความ
เป็นไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติเหมือนกัน เพราะว่าถ้าหากว่า
มีคนที่อยู่ในเมืองไทยแล้วก็มีค่าน้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่
ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศด้อยไป”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ท่านทั้งหลายจะเห็นว่าแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงให้ความสำคัญกับความมั่นคงของประชาชน และทรงมีพระราชประสงค์ให้
ผู้เกี่ยวข้องเร่งแก้ปัญหา และนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ในระดับนโยบายได้ตระหนักถึงปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศ อันเกิด
จากการไม่มีสถานะบุคคลตามกฎหมายที่ชัดเจนของประชาชน จึงได้มีนโยบาย
และการปฏิบัติอย่างชัดเจนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ต้องยอมรับว่าหลัก
การปฏิบัติในระดับท้องถิ่นยังคงมีปัญหามากด้วยเหตุหลายๆ ประการ ดังที่ได้
บอกเล่าให้ผู้อ่านเห็นถึงปัญหาไว้ในวารสารชนเผ่าพื้นเมืองมาหลายฉบับแล้ว

การแก้ไขปัญหาการไร้สถานะ
ทางกฎหมายและสิทธิของบุคคลใน
ประเทศไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
อาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง เพราะแท้จริงแล้วตัวบท
กฎหมายไม่ได้มีปัญหาเท่าไรนัก
หากแต่ติดขัดที่ขั้นตอนปฏิบัติงาน
ของเจ้าหน้าที่ ไม่รวมทัศนคติส่วนตัว
ของผู้ปฏิบัติงาน แต่ก็น้อยกว่าสมัย
ก่อนเมื่อเทียบกับปัจจุบัน ซึ่งตัวการที่
มีปัญหามากที่สุด คือโครงสร้างของ
ภาครัฐที่มีโครงข่ายอันซับซ้อน เป็น
ชั้นเป็นตอนหลายชั้น กว่าปัญหาของ
ชาวบ้านจะได้รับการแก้ไขเยียวยา
ชาวบ้านก็ถูกไฟแห่งความทุกข์ยาก
เผาผลาญเสียจนสิ้น คงเหลือแต่ร่างที่
ไร้วิญญาณและไร้สัญชาติแถมด้วย

การดูชีวิตของลูกหลานลูกละเมิดสิทธิ
วัฒนธรรมถูกคุกคาม และอะไรต่อมิ
อะไรอีกมากมาย ทั้งที่ไม่ใช่ความผิด
ของชาวบ้าน ตัวอย่างเช่น พี่น้องชาว
ไทยถิ่นและไทยลัวะ ที่ในอดีตอาศัย
อยู่ที่อำเภอบัว จังหวัดน่าน แต่
เนื่องจากได้ออกไปทำมาหากินหรือ
บางคนต้องหนีการสู้รบปราบปรามผู้
ก่อการร้ายออกไปในเขตประเทศลาว
จนกระทั่งปี ๒๕๑๘ จึงได้อพยพเข้า

มาในประเทศไทยและได้ถูกนำตัวไปควบคุมร่วมกับผู้ลี้ภัยจากประเทศลาวที่ศูนย์ควบคุมผู้อพยพบ้านน้ำยาว อำเภอบัว จังหวัดน่าน จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๔ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวลาวภูเขาที่เคยอาศัยอยู่ในประเทศไทย นับแต่นั้นมาคนพื้นเมืองเผ่าถิ่นและเผ่าลัวะก็กลายเป็นชาวลาวภูเขาอพยพโดยปริยาย แต่นั่นไม่เลวร้ายเท่ากับการรอคอยการถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนมาตลอด ซึ่งเป็นปี พ.ศ.๒๕๕๐ เป็นปีที่ ๑๔ แล้ว ที่ผม

กล่าวไว้ในตอนต้นว่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานคือ กรณีของชาวบ้านกลุ่มนี้มีชื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐ จากวันนั้นถึงวันนี้ก็ยังไม่แล้วเสร็จเนื่องจากมีปัญหาที่จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ชาวบ้านมีทะเบียนบ้านอยู่ที่นี่ แต่ตัวชาวบ้านอาศัยอยู่ที่จังหวัดพะเยา จังหวัดเลย และจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงทำให้ชาวบ้านที่หมั่นขาว ดำเนินการถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนไม่ได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบให้ชาวบ้านทั้งหญิงชายต้องตกอยู่ในภาวะยากลำบาก ล่าสุดก็มีชาวบ้านเป็นไส้ติ่งต้องเข้ารับการผ่าตัดที่โรงพยาบาลแต่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน จึงต้องจ่ายค่า

รักษาพยาบาลเอง จำนวน ๗,๐๐๐ กว่าบาท และแน่นอนว่าชาวบ้านที่มีรายได้แค่เพียงจากการทำไร่เพื่อกั้นมีราคาขายเพียงน้อยนิด ก็ต้องประสบปัญหากับการที่ไม่มีเงินจ่ายค่ารักษาพยาบาล แต่ถ้าหากเขาได้รับการถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนแล้วคงไม่ต้องพบกับปัญหานี้

ที่ผมเล่าแกมบ่นให้ผู้อ่านทุกท่านทราบนี้ไม่ใช่จะกล่าวโทษหรือโยนลูกเอา ว่าเป็นความผิดของฝ่ายนั้นฝ่ายนี้ เพียงแต่อยากบอกเล่าข้อเท็จจริงและสะท้อนภาพปัญหาที่ชาวบ้านต้องประสบพบเจออยู่ตลอดเวลา ๑๔ ปีหรือต้องเจออีกนานเพียงใด...?

ตามที่ในหลวงท่านมีพระราชดำริไว้ในตอนต้นนั้น ว่าการที่เขาเป็นคนไทยแต่ไม่ได้มีสิทธิเหมือนคนไทยทั่วไป ทำให้ความมั่นคงด้อยลงไปและการที่ชาวบ้านยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลตามกฎหมายจึงทำให้ความมั่นคงในชีวิตของเขาเหล่านั้นขาดหายไป ซึ่งก็หมายถึงความมั่นคงของชาตินั่นเอง

สังคม...สันติสุข

ในสังคมที่มีแต่ความหรุหรา ความสวยงามฉาบฉวย ชวนให้คนเราจะคิดจะทำอะไรที่ จึงต้องมีความโอ้อ่า ใหญ่โตตระการตา ฟุ้งเฟ้อและมักจะแอบแฝงมาพร้อมๆ กับคำว่า “ฟุ่มเฟือย”

คำถามที่เกิดขึ้นในใจความสุขแท้จริงอยู่ที่ไหน?

ฉันได้มีโอกาสไปเป็นอาสาสมัคร ให้กับทีมงานของคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์ ภายใต้ชื่อโครงการว่า “สิทธิขั้นพื้นฐาน คือเกราะป้องกันภัยจากการค้ามนุษย์” ณ หมู่บ้านหมันขาว อ.ด่านซ้าย จ.เลย การไปครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้ในเรื่องกฎหมายขั้นพื้นฐาน, รู้จักที่จะป้องกันชุมชนของตนให้ปลอดภัยจากการค้ามนุษย์

และให้พวกเขารู้ว่า ตนเองมีสิทธิอะไรบ้างในการดำรงชีวิตบนผืนแผ่นดินไทย ไม่ว่าจะเป็น สิทธิในการอยู่อาศัย, สิทธิที่จะเดินทางไปไหนต่อไหน, การแจ้งเกิด, การแจ้งตาย, สิทธิสตรี, สิทธิชนเผ่า, สิทธิเด็ก, สิทธิของผู้ใช้แรงงาน, สิทธิของผู้ถูกคุมขัง, สิทธิด้านสาธารณสุข, สิทธิในการเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล, สิทธิที่จะได้รับการศึกษา, สิทธิในที่ดินทำกิน, สิทธิเลือกตั้ง, สิทธิของคนพิการ ฯลฯ มากมาย

จากปกติเวลาที่อยู่กรุงเทพฯ ชีวิตทุกอย่างเป็นไปได้เหมือนเดิม เป็นวัฏจักรชีวิต ซ้ำๆ จำเจ จบวันแล้วก็เริ่มใหม่ และเคยทำอะไรก็ยังไม่ทำอยู่อย่างนั้น ทำให้คิดว่าหากการไปสัมผัสชีวิตครั้งนี้จะช่วยให้ตัวเองรู้สึก ว่า “ชีวิตของเรามีค่า หรือเป็นประโยชน์สำหรับใครบ้าง” ก็น่าจะทำ...

แต่พอได้ไปยืนตรงจุดนั้นจริงๆ บวกกับแรงบันดาลใจที่จะไปเพื่อเป็นผู้ให้ กลับกลายเป็นว่า เราไปเพื่อรับสิ่งดีๆ จากพวกเขา และได้รับรู้ความรู้สึกบางแง่มุมของชาวบ้านบางคนที่กำลังถูกกระทำ ถูกละเมิดสิทธิโดยรัฐ,

หรือบุคคลบางกลุ่ม..ในสังคมเมือง พอหันกลับมามองดูชีวิตตัวเอง เวลาที่มีความขัดแย้ง หรือเกิดการเอารัดเอาเปรียบของคนในสังคมเมืองนั้น เข้าใจว่ามันดู “เล็กน้อยไปเลย” เมื่อเทียบกับความเดือดร้อนที่ชาวบ้านเหล่านี้ได้รับ

การอยู่... ก็เหมือนไม่อยู่ ไม่มีหลักฐาน ไร้ตัวตน

มีความคิด... ก็ไม่มีสิทธิ ไม่มีเสียงใดๆ เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้ตนเอง ให้ครอบครัว

ช่างน่าเจ็บปวดจริงๆ...

ทั้งหมดทั้งหลายที่กล่าวมา หากใครไม่ได้อยู่ในกรณีเหล่านี้ ก็คงยากที่จะเข้าใจถึงจิตใจของพวกเขา จะว่าไปแล้ว เรื่องเหล่านี้ยังห่างไกลจากคนอย่างเราๆ ที่เรียกตัวเองว่าคนเมือง/คนกรุงอยู่มากนัก ดังนั้นความช่วยเหลือที่จะเข้าไปจนเจือในทางใดทางหนึ่งนั้น ก็คงเป็นไปได้ยาก... พุดให้เข้าใจง่ายก็คือ “ถ้าไม่ได้เป็นตัวเราเองบ้าง...ก็แล้วไป”

แต่หากหันมามองในเรื่องของสิทธิและเสรีภาพที่คนไทยทุกคนพึงได้รับอย่างเท่าเทียมกันนั้น

ในที่นี้อาจจะขอหยิบยกเอาละครเฉลิมพระเกียรติเรื่องหนึ่งมาเล่าสู่กันฟัง ในช่วงสุดท้ายของเรื่อง ตัวละครเอกที่นำแสดงโดยคุณสรพงษ์ ชาตรี ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุม ในข้อหาก่อความไม่สงบ สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น และกำลังถูกนำตัวไปเพื่อทำการสอบสวน ในขณะที่เดินผ่านพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นั้น ได้พบกับพระบรมราโชวาท ที่ทรงให้ไว้แก่คณะผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ซึ่งได้รับพระราชทานเหรียญลูกเสือสดุดี ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต ในวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๑๔ อันมีใจความว่า

“ทุกวันนี้คนทั่วไปนิยมยินดีอย่างมากในความคิดและการกระทำโดยอิสระเสรี เด็กก็ได้รับการส่งเสริม และสั่งสอนให้ทำ ให้คิด อย่างอิสระ การมีเสรีภาพนั้นเป็นของดีอย่างยิ่ง แต่เมื่อจะใช้ จำเป็นต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง และความรับผิดชอบ มิให้ล่วงละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น ที่เขามีอยู่เท่าเทียมกัน ทั้งมิให้กระทบกระเทือนถึงสวัสดิภาพและความเป็นปกติสุขของส่วนรวมด้วย มิฉะนั้น จะทำให้มีแต่ความยุ่งยาก จะทำให้สังคมและชาติประเทศต้องแตกสลายจนสิ้นเชิง”

สิทธิอันพึงมี จึงควรที่เราจะต้องเคารพในตัวของผู้อื่นด้วย..

เคารพด้วยการปฏิบัติสิ่งดีให้แก่กัน...

สิทธิที่เราควรจะทำเพื่อแผ่ความรักให้ทุกคนที่อยู่รอบข้างโดยไม่เลือกปฏิบัติ

เช่นเดียวกับ ข้อความตอนหนึ่งในพระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ที่เล่าว่า พระองค์ตรัสกับเอลียาห์ว่า “จงออกไปเถิด ไปยืนอยู่บนภูเขาต่อพระพักตร์พระเจ้า” และคูเอ็ด พระเจ้าทรงผ่านไป และลมใหญ่อันแรงกล้าได้พัดพังภูเขา และทำให้หินแตกเป็นก้อนๆ ต่อพระพักตร์พระเจ้า แต่พระเจ้านิได้สถิตในลมนั้น

ภายหลังลม ก็ แผ่นดินไหว แต่พระเจ้าหาทรงสถิตในแผ่นดินไวนั้นไม่ ภายหลังแผ่นดินไหว ก็เกิด ไฟ แต่พระเจ้าหาทรงสถิตในไฟนั้นไม่ ภายหลังไฟ ก็มี เสียงลมเบาๆ

เมื่อเอลียาห์ได้ยิน ท่านก็เอาผ้าคลุมหน้าไว้ (๑กษ ๑๙:๑๑-๑๓)

สิ่งที่ต้องการนอกจากเรื่องราวของประกาศกผู้หนึ่งที่มีชื่อว่าเอลียาห์ เขามีความเข้าใจว่าพระเจ้าจะต้องเสด็จมาในความอีกทีก็ ยิ่งใหญ่และน่าเกรงขาม แต่เปล่าเลย แท้จริงพระเจ้าทรงเสด็จมากับเสียงที่แผ่วเบา เงียบสงบ ไม่หรรษา

ความสุขที่ “แท้จริง” อยู่ที่ใด? พระสถิตอยู่ที่ไหน?

พระองค์...ไม่ได้อยู่ในสายฟ้าแลบอันน่าสะพรึงกลัว

พระองค์...ไม่ได้อยู่ในความใหญ่โตของตึกรามบ้านช่อง

พระองค์...ไม่ได้อยู่ในมื้ออาหารแสนหรู มีระดับ

พระองค์...ไม่ได้อยู่ในแสง สี เสียงตามสถานบันเทิง

...หากพลิกดูอีกนัยหนึ่ง... ก็พบว่า

พระองค์...ทรงอยู่ในเสียงหัวเราะอันใสซึ้งของบรรดาเด็กๆ ที่กำพร้า และไร้ที่พึ่ง

พระองค์...ทรงอยู่ในสายประคำเส้นเก๋าๆ ที่ปู่ตายายของเราใช้สวดอยู่ทุกวัน

พระองค์...ทรงอยู่ในความเป็นธรรมชาติของสิ่งสร้างทั้งหมด

และ พระองค์...ทรงอยู่ในสัจจะ ความจริงใจ และความเป็นมิตรแท้ของผู้คน

บางเหตุการณ์ในชีวิต...สอนให้เราสำนึกว่า พระเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เรานับถือ หรือความสุขอันแท้จริงที่คนเราแสวงหานั้น ได้มาจากสิ่งที่ดูเล็กน้อย เรียบง่าย ต่ำต้อย และธรรมดา ในปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้การมองโลกของคนเราซับซ้อนมากขึ้น ทุกสิ่งที่พัวพันอยู่กับชีวิตของคน เมืองจึงดูซับซ้อน สับสน วุ่นวาย และไม่خابซึ่งในความหมายของการมีชีวิตอย่างแท้จริง มีบทเพลงหนึ่งที่มีความหมายถึง “สังคม...สันติสุข” แท้จริงเป็นอย่างไรมานำเสนอ อาจเป็นเพลงที่หลายคนคงไม่คุ้นเคยนัก จึงใคร่จะขอแนะนำว่า จากคำว่า “พระ” ให้นึกถึงสิ่งที่เราเคารพรักบูชา แล้วท่านจะรู้สึกว่าเป็นเพลงที่มีความหมายดีจริงๆ

เพลง...พระสถิตในดวงใจ

พระสถิตในทุกแห่ง	ทั้งในแสงตะวันกล้า
แดดเผากลางทุ่งนา	พระภูษาขโลมดิน
พระสถิตในสายลม	ทรงชื่นชมฝูงนกบิน
เมื่อครั้งพระพักตร์ผิน	โลกไต่ย็นพระสุรเสียง
พระสถิตกับเด็กน้อย	ทรงฟังถ้อยไร้เดียงสา
ทรงประคองผู้ชรา	ช่วยรักษาพันโรคภัย
พระสถิตในดวงใจ	ทรงอภัยทุกเวลา
เปี่ยมด้วยพระเมตตา	นำวิญญูณ์สู่สวรรค์
พระสถิตในวิหาร	อันตระการด้วยความรัก
แย้มยิ้มในพระพักตร์	โลกรู้จักความรื่นรมย์
พระสถิตในดวงใจ	ทรงอภัยทุกเวลา
เปี่ยมด้วยพระเมตตา	นำวิญญูณ์สู่สวรรค์
พระสถิตในดวงใจ	พระสถิตในดวงใจ
พระสถิตในดวงใจ	พระสถิตในดวงใจ

บางที ในเพลงๆ นี้ อาจนำมาซึ่งคำตอบที่อยู่ในใจของใครหลายคนแล้วว่า พระเจ้าหรือความสุขแท้จริงอยู่ที่ไหนกัน? สำหรับฉัน ได้คำตอบแล้ว ว่า พระเจ้าทรงอยู่ในสายลมอันแผ่วเบารอบกายเรา... อยู่ในใจของเธอ.. ของฉัน... อยู่ในคนทุกคนที่ได้รับสิทธิเสรีภาพแห่งการเป็นบุตรพระเจ้าเท่าเทียมกับเรา สุดแล้วแต่ว่า ใคร?...จะสัมผัสได้ถึง

เมื่อถึงวันที่พระเจ้าเสด็จมา เราจะได้อะไรจากสิ่งที่แสวงหา ดั่งดวง
 สดสมไวบนโลกนี้?

หากเรายังมิใช่เสรีภาพที่มี...เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง
 และละเลยกิจเมตตาที่ควรมีต่อเพื่อนมนุษย์

และจงเชื่อเถิดว่า...พระองค์และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เราท่านเคารพบูชาจะ
 ตอบแทนเราตามกิจการที่ได้ทำไว้

อย่างมีสิทธิเสรีภาพอันเต็มที... อย่างยุติธรรมเช่นกัน

ได้แต่ภาวนาต่อไป... ขออย่าให้สิทธิใดๆ ของมนุษย์ ซึ่งดูเหมือนจะมีอยู่
 อย่างน้อยนิดนี้... ถูกกลบฝัง หรือรื้อถอน จากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเลย...

ความหวังของแผ่นดิน

☞ โซโตเหล็ก / ไมกะเบ่อพุชะทิดี ก่องมะลี (เยาวชนต้นน้ำแม่กระบุง กาญจนบุรี)

บรรพชนเราไม่ได้สอนให้เราเป็นพุกทำลายป่า

ผมเป็นเยาวชนกะเหรี่ยงคนหนึ่งที่มีความรู้สึกความเสียใจเหมือนคนทั่วไป แม้บางครั้งก็อดรู้สึกน้อยใจไม่ได้กับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ครั้นแล้ว ครั้นเล่า ตลอดเวลาที่ผ่านมา สิ่งที่มีน้ไม่น่าจะเกิดขึ้นมันก็ยังเกิดขึ้นอยู่เช่นนี้ โดยเฉพาะกรณีเกี่ยวกับทรัพยากรแล้ว แทบทุกครั้งพวกเราจะถูกมองด้วยสายตาที่บอกว่าเราเป็นผู้ทำลายและยังเป็นต้นเหตุในการทำลายธรรมชาติ เพียงแค่พวกเราอยู่ในป่าก็ถูกมองว่าทำลายแล้ว **ทั้งที่จริงที่ตั้งหมู่บ้านกะเหรี่ยงของพวกเราแทบทุกหมู่บ้านจะอยู่ในบริเวณป่าต้นน้ำ** ในหมู่บ้านก็จะเต็มไปด้วย

ทรัพยากรทั้งอาหาร ผืนป่า ผืนน้ำ และผืนดินที่มีความอุดมสมบูรณ์อย่างครบวงจรในหมู่บ้าน พวกเราอาศัยที่ตรงนี้อยู่มาหลายชั่วอายุคนแล้ว ป่าก็ยังคงสภาพเดิม แต่ก็น่าแปลกใจ ทุกครั้งที่เกิดภัยธรรมชาติก็จะพาลให้พวกเราเป็น “แพะรับบาป” ทุกครั้ง จะมีใครบ้างที่มองว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นเพราะกฎเกณฑ์และกฎหมายของภาครัฐที่เป็นกลไกในการทำลาย **นำเสียดายเท่าที่ผ่านมายังไม่มีใครมองรัฐว่าเป็นผู้ทำลาย มีแต่ชุมชนชนเผ่าเป็นผู้รับบาปแทนอย่างเดียว**

ทำไมผมถึงกล้าพูดเช่นนี้ ทำไมผมจึงมองว่ารัฐนั้นคือกลไกสำคัญในการทำลายป่ามาช้านาน รัฐคือผู้อยู่เบื้องหลังสิ่งเหล่านี้ และตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในเวลา นี้ ไม่ว่าจะผืนป่าที่น้อยลงไป หรือต้นไม้ที่เริ่มจะหมดไป

ผมเป็นเยาวชนกะเหรี่ยงคนหนึ่ง ในชุมชนที่อุทยานฯ ประกาศทับพื้นที่ชุมชนก่อนที่ผมจะเกิดไม่กี่วัน

ผมเกิดในป่าก็ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ได้เรียนรู้จากชุมชนว่ามีอะไรเกิดขึ้นที่หมู่บ้านและบางครั้งก็ได้เรียนรู้การเปลี่ยนแปลงภายนอกหมู่บ้านของตนเอง

ตลอดเวลาที่ผ่านมา หากใครได้เข้ามาเรียนรู้ในหมู่บ้านผมหรือมีโอกาสได้เข้าถึงชุมชนกะเหรี่ยงที่มีวิถีชีวิตดั้งเดิมก็คงจะรู้ว่ามันเกิดอะไรขึ้นกับหมู่บ้านบ้าง ยิ่งใครได้เข้ามาศึกษาก็คงจะมองเห็นอะไรมากขึ้นถึงแม้ว่าผมเป็นแค่เยาวชนคนหนึ่ง ในหมู่บ้านแต่บางครั้งก็สามารถรับรู้ว่ามันเกิดอะไรขึ้น

แม่ของผมบอกว่าตั้งแต่การสัมปทานทำไม้ก่อนและการสร้างเขื่อน การประกาศอุทยานทับที่ดินทำกิน

ความเป็นอยู่ของชาวบ้านก็มีการเปลี่ยนแปลงไปหลายอย่างในสิ่งที่ผมได้เรียนรู้ตลอดมาก็คือพวกเรามีปัญหากับอุทยานฯ อย่างมาก เพราะอุทยานไม่ได้กันเขตที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน และที่ป่าใช้สอยให้พวกผมทั้งที่บรรพชนผมมาอยู่ก่อนอุทยานฯ ประมาณ ๒๐๐ ปีแล้ว ทำให้เกิดปัญหามากมายตามมา แต่ดูแล้วอุทยานฯ ก็พยายามหาทางยุติปัญหาโดยการกันเขตที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้ชาวบ้าน แต่ว่าการวัดพื้นที่ครั้งแล้วครั้งเล่าก็ไม่สมบูรณ์เสียทีและไม่ได้ช่วยแก้ไขปัญหาเท่าที่ควร

ในช่วงเวลานั้นเองที่ผมได้เรียนรู้ว่านโยบายของรัฐเป็นต้นเหตุให้มีการทำลายป่ามากขึ้นและก็เป็นสาเหตุหลัก ผมจึงกล้าที่จะกล่าวโทษกลไกของภาครัฐเพราะผมได้ประสบพบกับตนเองในกรณีที่หมู่บ้านของผมซึ่งในการทำรังวัดพื้นที่ที่ผ่านมาก็ยังมีทั้งคนผัดหวังและสมหวัง แต่ผมคิดว่าชุมชนกะเหรี่ยงของพวกเราคงเป็นฝ่ายผัดหวังมากกว่านะครับ ทำอย่างไรได้ บรรพชนเราไม่ได้สอนให้เราเป็นผู้ทำลายป่าครับ พื้นที่ทำกินที่

คืนสภาพเป็นป่าอย่างเช่นพื้นที่ไร่เก่า (ฉี) ก็คงถูกเว้นว่างไว้หลายที่นะครับ เพราะมันไม่ราบเตียน ก็คงจะผัดหวังไปตามๆ กัน จากที่ได้เจอในการทำสำรวจรังวัดพื้นที่ กฎเกณฑ์ของการทำสำรวจรังวัดไม่ได้เคารพชุมชนดั้งเดิมเลย พื้นที่ใดที่เตียนก็จะทำการสำรวจรังวัดให้ พื้นที่ใดเป็นป่าก็จะเว้นไว้ ในกรณีการละเว้นไม่ทำการสำรวจรังวัดหลายพื้นที่ เนื่องมาจากชาวบ้านไม่ได้ทำให้เตียน ยิ่งในเขตพื้นที่ของชุมชนกะเหรี่ยงอาจจะโดนเว้นการสำรวจไว้มาก เพราะว่าเราทำกินแค่พอเพียงเท่านั้น เราสืบทอดวิธีคิดเช่นนั้นกันมานานหลายชั่วอายุคนแล้ว

จากกรณีที่มีการทำสำรวจรังวัดพื้นที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากมายหลายอย่างในชุมชน เพราะด้วยกฎเกณฑ์ที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยรัฐซึ่งไม่ได้เข้าใจปัญหาและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่นั้น ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของปัญหาอย่างแท้จริง ทั้งคนในชุมชนกะเหรี่ยง เรายังก็ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการร่างกฎเกณฑ์สักคน เราไม่สามารถมีสิทธิมีเสียงในการ

แสดงความคิดเห็นต่อภาครัฐ และผมพูดได้ว่าเท่าที่ผ่านมานโยบายของรัฐไม่ได้ทำลายทรัพยากรโดยกฎเกณฑ์ของรัฐเอง อย่างกรณีการวัดพื้นที่ก็ทำให้เรารู้ว่าหากพื้นที่ใดไม่ถูกทำให้เตียนก็จะมีสิทธิในพื้นที่นั้นแม้ว่าจะเป็นคนเองก็ตาม รัฐต้องยอมรับว่ากฎเกณฑ์ได้สร้างปัญหามากและเป็นตัวทำลายที่สำคัญกฎเกณฑ์ของรัฐนั้นทำลายขบวนการอนุรักษ์ผืนป่าของชุมชนดั้งเดิมอย่างมาก เราในฐานะคนดั้งเดิมในท้องถิ่นก็ต้องการพื้นที่ทำกิน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นของคนในชุมชน เราต่างก็มีความจำเป็นต้องใช้ที่ดินเพื่อเป็นที่หล่อเลี้ยงคนในครอบครัว หากเราไม่มีพื้นที่ทำกินแล้ว ระบบครอบครัวจะอยู่ได้อย่างไร เราควรจะมีสิทธิเพราะเราเป็นผู้มา

อยู่ก่อนอุทยานฯ กฎหมายที่รัฐสร้างขึ้นนี่เองเป็นสาเหตุในการทำลาย (อย่างกรณีการทำรังวัดพื้นที่ ของใครไม่เตียนก็ไม่วัดพื้นที่ให้) แล้วผืนป่าจะเหลืออยู่ได้อย่างไรหากกฎเกณฑ์ออกมาแบบนี้การที่จะทำป่าโล่งเตียนนั้นง่ายนิดเดียว แต่จะทำให้ป่าอุดมสมบูรณ์เช่นเดิมนี่สิยาก ผมมองว่าในกรณีการทำสำรวจรังวัดที่เป็นต้นเหตุให้มีแนวคิดที่ทุกคนก็ต้องหาทางออกและดูเหมือนว่าทางออกมีเพียงแค่ว่าทางเดียวเท่านั้น นั่นก็คือต้องทำพื้นที่ให้เตียน เพื่อหวังว่าการสำรวจรังวัดของเจ้าหน้าที่ครั้งต่อไปจะมีการวัดพื้นที่ให้กับชาวบ้านบ้าง เพราะชุมชนใคร ใครก็รักและไม่ต้องการจะอพยพออกไปอยู่ที่ไหน

เมื่อเกิดเหตุการณ์อย่างนี้ขึ้นหลายพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก เมื่อพื้นที่หลายแห่งเป็นที่ที่ถูกทำให้เสียหายมากแล้ว ก็จะเกิดการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการนำสารเคมีมาใช้ แต่รัฐจะรู้หรือไม่ว่า นั่นก็คือผลจากการที่รัฐไม่เข้าใจวิถีชีวิตของชุมชนนั่นเอง เพราะระบบของรัฐเองที่มาบังคับชุมชนให้ทำแบบนี้โดยที่คนในชุมชนไม่มีทางออก

หากรัฐถามผมว่า จำเป็นหรือไม่ที่ชุมชนต้องทำ ผมก็จะพูดว่าผมถูกบังคับทางอ้อมโดยรัฐและกฎหมายของรัฐ

แต่ด้วยจิตวิญญาณของพี่น้องชนเผ่า นั้น เราไม่ต้องการที่จะทำลาย แต่เราต้องทำ เพราะถ้าเราไม่ทำ เราก็ไม่มีกิน

ไม่แน่ว่าหากเราทำงานมีเงินเดือน เราก็คงเลือกที่จะเข้าใจธรรมชาติว่าธรรมชาติต้องการให้เราอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างไร มากกว่าที่เป็นอยู่อย่างทุกวันนี้

ชุมชนเองเราก็ยอมรับว่าเราทำลายธรรมชาติมานับตั้งแต่บรรพชนแล้ว แต่การทำลายของเรา เราทำลายโดย

เลือกที่จะเข้าใจธรรมชาติ ธรรมชาติจึงยังคงอยู่กับพี่น้องกะเหรี่ยงจนถึงทุกวันนี้

แต่กฎเกณฑ์ที่รัฐสร้างขึ้นนั้นไม่ได้เลือกที่จะเข้าใจธรรมชาติและไม่ได้เลือกที่จะยอมรับความคิดของชุมชนดั้งเดิม รัฐจึงได้สร้างกฎเกณฑ์ที่ทำลายมากกว่าการจะเข้าถึงการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน และกฎเกณฑ์บางอย่างได้ทำให้เด็กและเยาวชนมีความเชื่อที่ก่อให้เกิดการทำลายธรรมชาติ

น่าเสียดายที่วันนี้มีตัวอย่างของการทำลายธรรมชาติที่เกิดขึ้นโดยกฎหมายข้อบังคับของรัฐเองซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจของเยาวชนเป็นบ่อเกิดของการทำลายที่มากขึ้น เพราะพื้นฐานการอนุรักษ์นั้นต้องเกิดจากจิตวิญญาณของบรรพชนที่เป็นผู้อนุรักษ์โดยสายเลือดและภูมิปัญญาชุมชนดั้งเดิมในท้องถิ่น นี่แหละคือการรักษาโดยแท้จริงและมาจากใจไม่ได้มาจากหน้าที่

แต่มาวันนี้สิ่งเหล่านั้นกลับไม่ถูกนำมาใช้เลย วันนี้รัฐเองได้สร้างระบบทุนนิยมแบบใหม่ให้กับเยาวชนและกลไกแบบใหม่ที่สร้างขึ้นมาใช้ในการ

ดูแลรักษาป่าก็ไม่ได้เคารพวิถีชีวิตของชุมชน ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นอยู่ของคนในป่าและไม่ทำให้เกิดการอยู่ด้วยกันอย่างเข้าใจและสันติระหว่างคนในเมืองและคนที่อยู่ในป่า

บางครั้งการทำตามกฎเกณฑ์เท่านั้นจึงจะทำให้อยู่รอด ทั้งที่อยากจะทำอะไรก็ได้ “มันไม่ใช่ เราไม่ต้องการทำแบบนี้” แต่พวกเขาก็ต้องอยู่ภายใต้นโยบาย ผมคิดว่ามันยากมากที่จะมีใครสักคนหนึ่งจะมาเข้าใจและเป็นกำลังใจให้กับคนที่อยู่ในป่า เพราะว่าพวกเราไม่มีเกราะป้องกันในสังคม ไม่มีการสื่อสารต่อคนภายนอกอย่างเช่นกฎเกณฑ์ของรัฐที่มีแต่คน

ยกย่องและมีเกราะป้องกันชั้นยอด ทั้งไม่มีใครโทษว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหน้าและเบื้องหลังเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ ทั้งปวง มีแต่จะโทษชุมชนที่อยู่ในเขตป่า

จะยังมีใครบ้างไหมที่มองเห็นความเป็นจริงที่เปลี่ยนแปลงไปของทรัพยากรที่มาจากนโยบายของรัฐ ทั้งสิ้น เท่าที่ผ่านมา ผมมองได้ชัดเจนเลยว่ากรณีการทำสำรวจจริงวัดที่ดินมันเป็นกลไกการทำลายโดยที่หลบเลี่ยงไม่ได้ ต้องทำลายให้มากเท่านั้น ดูแล้วนโยบายเหล่านี้มาช่วยส่งเสริมการทำลายแทนคำว่าอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนมากกว่า ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่ากฎเกณฑ์ได้ทำลายธรรมชาติไปมากเท่าไรแล้ว ด้วยเหตุนี้เอง หากผมจะไม่กล่าวโทษกฎเกณฑ์นี้แล้ว จะให้ผมคิดหรือรู้สึกอย่างไร จะให้ผมกล่าวโทษชุมชนของตัวเองอย่างนั้นหรือ ก็ผมได้กล่าวโทษตัวเองแล้วว่าผมมีส่วนในการทำลายด้วยเช่นกัน แต่เป็นเพราะว่า เราถูกบังคับทางอ้อมด้วยคำว่ากฎหมายของรัฐ ทว่าอำนาจแห่งการทำลายนั้นที่แท้เกิดจากภาครัฐทั้งสิ้น การทำลายไม่ได้

เกิดที่ชุมชนหากใครได้สังเกตเห็นให้
ใครที่ได้เข้าไปในชุมชนกะเหรี่ยงก็จะ
ได้เห็นว่ารอบหมู่บ้านยังคงเต็มไปด้วย
ด้วยทรัพยากรที่สมบูรณ์ครบถ้วนทุก
อย่าง

ถึงแม้ว่าระบบรัฐเป็นปัจจัยเอื้อ
ให้เราต้องทำลาย แต่ด้วยจิตวิญญาณ
ของบรรพชน และสายเลือดแห่งการ
อนุรักษ์ก็ยังคงอยู่กับพวกเราเสมอมา
และก็จะยังคงอยู่ในจิตสำนึกในความ
เป็นกะเหรี่ยงตลอดไป

ถึงแม้ว่าบางครั้งพวกเราจะหา
ผลประโยชน์จากป่าได้ แต่พวกเรา

ว่าพื้นที่ป่านั้นเหลือเพียงน้อยนิดแล้ว
อย่าเอาผืนป่าไปเป็นเครื่องมือหาผล
ประโยชน์อีกเลย

โปรดเลิกกล่าวโทษชุมชนในป่า
เถอะครับ เรามาจับมือกัน แล้วมอง
การเปลี่ยนแปลงของรัฐ ว่าเขาจะมี
อะไรให้ทำลายอีกในอนาคตข้างหน้า

ผมเป็นैयाวชนกะเหรี่ยงคน
หนึ่ง ผมก็จะปกป้องดูแลทรัพยากร
เท่าที่ผมทำได้ เพราะผมรู้ว่าทรัพยากร
ยังคงอยู่ปกป้องผมอยู่ตลอดไป เพราะ
เราต้องพึ่งพากันและกันและยังคงอยู่
ด้วยกันชั่วนิรันดร์

“บรรพชนเรา สอนให้เราเป็นคนเคารพป่า
แต่รัฐไม่ได้ถูกสอนให้เคารพวิถีชีวิตชุมชน
บรรพชนไม่ได้สอนให้เราเป็นผู้ทำลาย
แต่กฎหมายสอนให้เราเป็นผู้ทำลาย
เราต้องโทษบรรพชนเราที่ไม่ได้สอนให้เราเป็นผู้ทำลายป่า ”

การช่วงชิงพื้นที่ป่ากะเหรี่ยง (ป่าดงดิบ)

ระหว่าง “นกระทาป่าแพะ” กับ “นกระทาป่าดง”

นิทาน

ในกาลก่อนนั้นกล่าวกันว่า
“Htof bgef” หรือ “นกระทาป่าดง”
เป็นนกที่มีถิ่นอาศัยตามป่าแพะ ป่า
โปร่ง ป่าผลัดใบตามพื้นที่ราบ ซึ่งมี
สภาพอากาศร้อนอบอ้าว ส่วน “K'lau
kauf kei” หรือ “นกระทาป่าแพะ”
เป็นนกที่มีถิ่นอาศัยตามป่าดงดิบ
ตามต้นน้ำลำธาร ตามป่าตามดอย มี
สภาพอากาศชุ่มชื้นและร่มเย็น

มีอยู่วันหนึ่งนกระทาป่าดง
ได้ขึ้นไปหานกระทาป่าแพะถึงถิ่น
และขอแลกเปลี่ยนกับนกระทาป่าแพะ
เพราะตนเองอยู่ข้างล่างทนอากาศ
ร้อนอบอ้าวไม่ไหว โดยพูดหลอกลวง
ว่าข้างล่างอาหารการกินอุดมสมบูรณ์
มีแม่น้ำสายใหญ่ๆ มีที่ราบลุ่มกว้าง

ใหญ่ไพศาล นกระทาป่าแพะหลงเชื่อ
จึงยอมแลกตามคำขอของนกระทา
ป่าดง จากนั้นทั้งสองก็แลกเปลี่ยนกัน
นกระทาป่าดงขึ้นไปอยู่ตามป่าดงดิบ
ส่วนนกระทาป่าแพะลงไปอยู่ตาม
ป่าแพะ

แต่แล้วเมื่อนกระทาป่าแพะ
ลงไปอยู่ข้างล่างตามป่าแพะ ตาม
พื้นที่ราบ ปรากฏว่าตัวเองรู้สึกร้อน
อบอ้าวมาก ไม่รู้จะไปอยู่ที่ไหน
เพราะไปอยู่ที่ไหนๆ อากาศก็ร้อน
ไม่เหมือนอยู่ในป่าดงดิบที่มีแต่ความ
ชุ่มชื้น อากาศเย็นสบาย แต่ก็ไม่
สามารถทำอะไรได้ ได้แต่นึกเสียดาย
เพราะบอกแลกเปลี่ยนกับนกระทา
ป่าดงไปแล้ว กลับไปขอแลกเปลี่ยนก็ไม่ได้

ด้วยว่านกกระทาป่าแพะเมื่อแลงที่อยู่แล้วก็หายเข้าไปในป่าดง ยากที่หาตัวเจอ เพราะคงดีใจมากโขที่ได้ที่อยู่อาศัยที่มีความร่มเย็น ดังนั้นนกกระทาป่าแพะจึงเที่ยวร้องท่ามกลางสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าวว่า “**K’lau kauf kei auh hkaj hkaj, htof bgef kauj bgei auf lau yaz**” แปลว่า “เกาะล่อ เกาะ เก ออ ซ่า ซ่า นกกระทาป่าดงหลอกลงฉัน”

เมื่อไม่สามารถแลงคืนถิ่นกับนกกระทาดงได้ นกกระทาป่าแพะจึงลองไปขอแลงกับ “**Hsau miz hti**”

หรือ “**นกนางกวัก**” บ้าง แต่นกนางกวักรู้ทัน ไม่ยอมเสียที เพราะรู้ว่าตามป่าแพะ ตามพื้นที่ราบอากาศร้อน ไม่มีใครอยากอยู่ จึงร้องบอกนกกระทาป่าแพะว่า “**กูฮู้ กูหลวก กูฮู้ กูหลวก กูฮู้ กูหลวก**” หมายความว่า “**ข้ารู้ทัน ข้าฉลาด ข้ารู้ทัน ข้าฉลาด ข้ารู้ทัน ข้าฉลาด**” ดังนั้น นกกระทาป่าแพะจึงกลายเป็นนกกระทาป่าดง และมีถิ่นอาศัยอยู่ตามป่าดงดิบ ส่วนนกกระทาป่าดงกลายเป็นนกกระทาป่าแพะ และมีถิ่นอาศัยอยู่ตามป่าแพะตามพื้นที่ราบมาจนทุกวันนี้

การให้ความหมาย

บรรพชนปกากะญอได้เล่าเรื่องราวผ่านนิทานเรื่อง “**นกกระทาป่าแพะ**” และ “**นกกระทาป่าดง**” เพื่อเป็นการสะท้อนถึงสถานการณ์ของยุคการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติของมวลมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของคน หลายกลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ทั้งอำนาจและองค์ความรู้ และความขัดแย้งดังกล่าวนำไปสู่ความได้เปรียบเสียเปรียบ การเอารัดเอาเปรียบ ความอยุติธรรม และการละเมิดสิทธิมนุษยชนและท้ายที่สุดยังต้องการสื่อถึงสังคมที่อยู่ในฐานะความได้เปรียบ ให้มองคู่สังคมที่อยู่ในฐานะที่เสียเปรียบด้วยจิตใจที่มีอคติ และปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างลำเอียง

นิทานดำเนินเล่าเรื่องเริ่มต้นด้วยความร้อยเล่ห้กกลของนกกระทาป่าดงทำที่ขึ้นไปหานกกระทาป่าแพะเพื่อขอแลงที่อยู่ โดยกล่าวอ้างถึงสารพัดประโยชน์ที่เราจะได้รับ หากว่านกกระทาป่าแพะลงไปอยู่พื้นราบตามป่าแพะมีทั้งพื้นที่ราบลุ่มน้ำอันกว้างใหญ่ไพศาลและอาหารที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนนกกระทาป่าแพะผู้ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยความซื่อๆง่ายๆ ไร้เล่ห์กล ไร้เล่ห์เหลี่ยมอ่อนต่อโลกแห่งการชิงไหวชิงพริบ ไร้ประสบการณ์แห่งการชิงดีชิงเด่น และขาดความรู้ความเข้าใจในโลกแห่งการแย่งชิงทรัพยากร ก็ตอบตกลงตามคำขอแลงและข้อเสนอที่นกกระทาป่าดงมีมาให้ โดยไม่คิดระแวงสงสัยแม้แต่น้อย ด้วยเข้าใจเอาว่านกกระทาป่าดงคงมีใจซื่อๆง่ายๆ มีความรักและความยุติธรรมแจกเช่นกับตน คงจะไม่หลอกลงแน่ๆ

แต่แล้วเหตุการณ์กลับตาลปัตร เมื่อนกกระทาป่าแพะลงไปอยู่ที่พื้นราบก็พบว่าอากาศแสนจะร้อนอบอ้าว ผืนแผ่นดินแห้งแล้ง ไร้ต้นหญ้า ไร้พุ่มไม้ที่จะหลบซ่อนตัว ไร้ความชุ่มชื้น จนตนเองรู้สึกว่าจะไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเหล่านี้ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นนกกระทาป่าแพะก็ได้รู้ว่าตนเองถูกหลอกละแล้ว จึงคิดหาหนทางที่จะกลับไปหานกกระทาป่าดง เพื่อบอกเหตุผลที่ตนไม่สามารถอยู่ในที่ราบ ตามป่าแพะได้ และขอแลงที่อยู่คืน แต่ก็หาตัวไม่เจอ แม้หาเจอนกกระทาป่าดงก็คงไม่แลงคืนเอาตื้อๆ เพราะเหตุทำข้อตกลง

สัญญากันเรียบร้อยแล้ว เปรียบกับสุภาษิตที่ว่า “Lauz p'qax le seif hpoo hkle, pauj yaj nax kei loj lax lez.” แปลว่า “หยายลงใต้ก่อนไม้แล้ว แม้รู้ตัวไปก็ไม่ทันการณ์” หมายถึงเสียใจไปแล้ว แม้สำนึกได้ก็ไม่มีประโยชน์ หรืออีกบทหนึ่งกล่าวว่า “Pgaz hkau laiz taj hki gaz, ngau t'gaz hsga t'gaz.” แปลว่า “สองคนแลกของ ผู้หนึ่งโง่ อีกคนเป็นคนฉลาด” นกกระทาป่าแพะคือผู้โง่ เพราะความใจซื่อๆ ง่ายๆ นกกระทาป่าแดงคือผู้ฉลาด เพราะความเป็นเจ้าเล่ห์ฉลาดแกมโกง ฉะนั้นสิ่งที่เหลืออยู่อย่างเดียวกับนกกระทาป่าแพะสามารถทำได้ คือการตัดพ้อต่อว่านกกระทาป่าแดง ที่ยั่วร้องโอดครวญเพื่อร้องขอความเป็นธรรม

ที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ถูกแย่งชิงกลายเป็น เขตอุทยานและสถานที่ท่องเที่ยว

เรื่องราวในนิทานนี้ผู้เฒ่าผู้แก่ปกาเอะญอต้องการสะท้อนความคิดให้กับลูกหลานในสถานการณ์ปัจจุบัน นกกระทาป่าแพะ (ซึ่งนิทานบอกว่าอดีตเคยนกกระทาป่าแดงมาก่อน แต่ถูกหลอกให้ลงไปอยู่ตามพื้นราบ) ถือเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มคนที่มีองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติให้ดำรงอยู่ควบคู่กับชีวิตมนุษย์อย่างยั่งยืน มีระบบความคิดและการปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างกลมกลืนและสมดุล ได้สร้างอารยธรรมแห่งความสัมพันธะระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติให้ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข แต่

กลุ่มคนพวกนี้มักเป็นกลุ่มคนที่ไร้อำนาจทางการเมือง การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ สังคมภายนอกหรือสังคมใหญ่มักมองพวกเขาว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ล้าหลัง ไม่ทันยุคทันสมัย และที่สำคัญมักถูกผลักไสให้ไปอยู่ตามชายขอบของสังคมเสมอๆ

ลูกหลานปกาเอะญอปัจจุบันเปรียบเสมือนเป็นนกกระทาป่าแพะ ซึ่งแม้โดยกรอบของสายเลือดและประเพณีวัฒนธรรมที่อบรมขัดเกลาให้เป็นคนมีใจซื่อๆ ง่ายๆ ตรงไปตรงมา ไร้อุบาย ไร้เล่ห์เหลี่ยม แต่กับสถานการณ์ปัจจุบันที่กระแสโลกาภิวัตน์ได้แพร่เข้าไปสู่ทุกตารางนิ้วของโลก สังคมหมู่บ้านปกาเอะญอถูกบังคับด้วยร้อยเล่ห์กลให้เปิดสู่โลกกว้าง ระบบทุนนิยม บริโภคนิยมได้แทรกซึมเข้าสู่หมู่บ้านทุกรูปแบบ ทั้งทางการค้าขาย การตลาด การพาณิชย์ รวมไปถึงเข้ามากับโครงสร้างทางการเมือง การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจของหน่วยงานรัฐด้วย ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ยากแก่การปฏิเสธยิ่งนัก ฉะนั้นลูกหลานในปัจจุบันและต่อไปในอนาคตหากมีแต่ความซื่อๆ ง่ายๆ อย่างเดียวคงไม่เพียงพอเป็นแน่ จะต้องมีทั้งความซื่อสัตย์ ฉลาดและเฉลียวใจให้ฉลาดตั้งงู แต่ให้ซื่อสัตย์อย่างนกพิราบ ต้องรู้จักเลือกรับและเลือกปฏิเสธเลือกรับสิ่งที่จะช่วยให้เราได้พัฒนาไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ช่วยเสริมระบบวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนความเชื่อให้ก้าวหน้าต่อไปยิ่งขึ้น และเลือกปฏิเสธสิ่งที่จะเข้ามาทำลายเรา แม้สิ่งนั้นจะทำให้เรามีคุณภาพดีขึ้นในทางร่างกาย แต่กลับทำลายระบบวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนไปทำลายคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเราไป ให้รู้จักเรียนรู้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ต้องนึกถึงคำตักเตือนของบรรพชนที่บอกผ่านทางบทสวดภาวนาที่ว่า “Pgaz pauv neij n'klai su t'laiz, pgaz bo neij n'toz su t'weiz” แปลว่า “เขานำทางอย่าพึ่งตาม เขาทอดสะพานอย่าพึ่งข้าม” ด้วยเหตุว่าอาจจะกลายเป็นสายสนกลในที่ยังไวใจไม่ได้

ในขณะที่เดียวกัน ลูกหลานจะต้องเชื่อมั่นในองค์ความรู้ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติของบรรพชน ซึ่งพวกท่านได้สั่งสมกันมาหลายชั่วอายุคน และสืบทอดให้กับลูกหลานอย่างแนบแน่น ยึดมั่นแนวคิดในการผลิตเพื่อการ พึ่งตนเองเป็นหลัก เพราะเป็นแนวคิดที่เอื้อต่อการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่าง มนุษย์กับธรรมชาติให้เป็นไปอย่างยั่งยืน อย่าถอนรากถอนโคนวิถีชีวิตของ ตนเองออกไป แล้วกระโจนเข้าไปสู่แนวคิดการผลิตเพื่อการพาณิชย์อย่างเต็ม รูปแบบ เพราะหากเป็นเช่นนั้นแล้ว ฝืนแผ่นดิน ฝืนป่า ฝืนน้ำอันเป็นแหล่ง อาศัยก็ต้องพานพบกับความหายนะ

ที่อยู่อาศัยและที่ทำกินถูก แยกซึ่งกลายเป็น พื้นที่ทดลองปลูกพรหมไม้

นกกะทาป่าดง (ซึ่งนิทานบอกว่าอดีตเคยเป็นนกกะทาป่าแพะมาก่อน แต่อาศัยเล่ห์กลหลอกแลกที่อยู่กับนกกะทาป่าแพะ) เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม คนที่มีองค์ความรู้และวิถีคิดในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ต่างไปจากกลุ่ม แรก โลกทัศน์ที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติมักสุดโต่งระหว่างสองชั่ว ชั่วหนึ่ง มองว่าทรัพยากรธรรมชาติดิน น้ำ ป่าเป็นเพียงวัตถุที่สามารถนำไปใช้ได้โดยไม่จำกัด สามารถแปลงทุกชิ้นส่วนให้เป็นเงินตราได้ และนำเข้าไปสู่วงจรการค้าและการพาณิชย์ เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์มาปรนเปรอความสุขและความต้องการของตนเองที่ไม่ขอบเขตจำกัด แต่อีกชั่วหนึ่งมองว่ามนุษย์และ

ทรัพยากรธรรมชาติจะไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ทั้งในเวลาและสถานที่เดียวกัน จะต้องแยกกันอยู่อย่างเด็ดขาด โดยเห็นว่ามนุษย์นี้แหละเป็นอุปสรรคอันใหญ่ หลงต่อการดำรงอยู่ของทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มคนพวกนี้มักเป็นกลุ่มคนที่ มีอำนาจและบารมีทั้งในทางการเมือง การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ

เรื่องราวตอนนี้ผู้เฒ่าผู้แก่ปกากะญอต้องการสื่อความหมายออกสู่ สังคมภายนอกหรือสังคมใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อไปถึงผู้ปกครองบ้านเมือง ผู้ซึ่งมีอำนาจทั้งในทางการเมือง การปกครอง สังคม และเศรษฐกิจ ก็คือคณะ รัฐบาลใดๆ ก็แล้วแต่ที่ได้รับอำนาจการบริหารบ้านเมืองจากประชาชนโดยการ เลือกตั้ง ให้ตระหนักถึงแนวทางในการเข้าไปพัฒนากลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง การพัฒนานั้นต้องคำนึงถึงพื้นฐานชีวิตและความเป็นจริง ตามกรอบวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละชนเผ่า ต้องเคารพสิทธิ และหน้าที่ ตลอดจน คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของพวกเขา รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอที่แท้จริงจากชุมชน การกำหนดนโยบายจากบนสู่ล่างที่มักดำเนินการอยู่ ในปัจจุบัน น่าจะเป็นแนวทางที่ผิดพลาดมาแล้วหลายยุคหลายสมัย สมควรได้รับ การแก้ไข

ตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือความพยายามแก้ไขปัญหาที่มองว่า สังคมกลุ่มชาติพันธุ์เป็นต้นเหตุแห่งการทำลายป่าและต้นน้ำลำธาร โดยให้ ชนเผ่าลดพื้นที่การเพาะปลูก แล้วนำระบบการผลิตเพื่อการพึ่งตลาด หรือ ระบบการผลิตเพื่อการพาณิชย์ เพื่อการเพิ่มรายได้แก่ชนเผ่ามาเป็นมาตรการ ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อการนี้รัฐได้นำเงินจำนวนมหาศาลให้แก่ ชุมชนบนพื้นที่สูงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น โครงการเงินผัน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กขคจ) โครงการกระตุ้น เศรษฐกิจระดับชุมชน (มियाซาว่า) โครงการกองทุนหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาท และ โครงการจัดสรรงบประมาณแผ่นดินประจำปีหมู่บ้านละ ๒๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ บาทหรือ SML นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอีกมากมายทั้งภาครัฐและเอกชน

ที่เข้าไปดำเนินงานดังกล่าว แต่แนวทางนี้แม้พวกเขาจะมีรายได้ที่เป็นเงินเพิ่มขึ้นบ้าง แต่กลับส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงทั้งด้านสภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนของพวกเขา

ในขณะเดียวกัน ควบคู่ไปกับการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนระบบการผลิตเพื่อการพาณิชย์ดังกล่าว รัฐได้ใช้อำนาจทางการเมืองและการปกครองเข้ามาจำกัดสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนชนเผ่าอย่างเข้มงวดทุกรูปแบบ ทั้งมาตรการทางกฎหมาย คือประกาศเขตอนุรักษ์ประเภทต่างๆ เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ป่าสงวน เขตป่าต้นน้ำลำธาร เป็นต้น และมาตรการทางการปกครอง เช่น การวางแผนครอบครัวให้คุมกำเนิดบังคับ การจำกัดสิทธิในการย้ายที่อยู่อาศัยในเขตอนุรักษ์ การจำกัดการสร้างที่อยู่อาศัย และการจำกัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น

พื้นที่ไร่หมุนเวียนและ
เลี้ยงสัตว์ถูกแย่งชิง
กลายเป็นพื้นที่ปลูกป่าสน

จะเห็นได้ว่า การกระทำทั้งสองอย่างมีความขัดแย้งกันอยู่ในตัว กล่าวคือปากหนึ่งคอยส่งเสริมให้กลุ่มชาติพันธุ์ทำลายป่าต้นน้ำลำธาร เพราะบอกให้ชนเผ่าใช้แนวคิดการผลิตเพื่อการพาณิชย์ ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมอย่างรุนแรง พื้นที่ป่าถูกบุกรุกกลายเป็นพื้นที่เพาะปลูกอย่างถาวรมากขึ้นๆ

พื้นที่ไร่หมุนเวียนและ
เลี้ยงสัตว์กลายเป็นเขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่า

แต่อีกปากหนึ่งบอกให้กลุ่มเดียวกันนี้ต้องพิสูจน์ตนเอง ให้รักษาดิน น้ำ ป่า โดยมีข้อแม้ว่าหากรักษาไม่ได้ก็จะใช้มาตรการทางกฎหมาย ซึ่งนำไปสู่การเกิดเหตุการณ์การอพยพชนเผ่าลงมาข้างล่างหลายครั้งหลายคราว ด้วยข้ออ้างแห่งการอนุรักษ์และการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสียหายไปอย่างชอบด้วยกฎหมายของบ้านเมือง และที่ที่ชนเผ่าอาศัยอยู่นั้นก็กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและที่ทำการของหน่วยงานรัฐ บ้านพักตากอากาศของผู้มีอิทธิพล ธุรกิจรีสอร์ทของนายทุน ส่วนลูกหลานของชนเผ่าก็กระจัดกระจายเร่ขายแรงงานทั่วเมืองใหญ่ๆ ไร่การรวมกลุ่มเป็นครอบครัว ชุมชน และเผ่าพันธุ์ เพราะไร่แผ่นดินอาศัย ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้ กับสภาพการณ์ที่นกกกระทาป่าแพะถูกลอกให้ลงมายู่ข้างล่าง เทียบร้อยโอดครวญว่า “เกอะ ลอ กอ เก ออ ซ่า ซ่า นกกระทาป่าดงหลอกลงฉัน” จึงน่าจะถือเป็นสภาพการณ์อันเดียวกัน

อย่างไรก็ดี ในตอนท้ายของนิทานได้ระบุว่า ขณะที่นกกกระทาป่าแพะตกอยู่ในสภาพแห่งความระกำลำบาก สภาวะแห่งความอับจน สภาวะแห่งความอยุติธรรม และสภาวะแห่งการถูกเอาเปรียบเช่นนี้นั้น ก็ยังคงมีช่องทางของความคิดแห่งความรอด ซึ่งแม้ว่าตนเองไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ แต่ก็สามารถบอกเล่าให้เป็นบทเรียนแก่ลูกหลาน เพื่อลูกหลานจะใช้เป็นอุทาหรณ์ข้อพึงระวังในภายภาคหน้า ไซ้ว่าจะสิ้นไร่ไม้ดอกเสียทีเดียว เพราะ

นิทานเรื่องนี้ถือเป็นประเด็นเรื่องพื้นที่

การแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง

เพราะอีกฝ่ายหนึ่งถูกหลอกให้ลงมา

ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งใช้วิธีการหลอกล่อทุกวิถีทาง

เมื่อคนหนึ่งลงไปแล้ว อีกคนหนึ่งก็ขึ้นไปควบคุมไว้

อย่างเด็ดขาด โฉงที่ฝ่ายถูกหลอกล่อให้ลงมา

ไม่มีวันจะกลับมาได้อีกเลย

การได้รับประสบการณ์ครั้งนี้มีความ
ลึกซึ้ง และเป็นบทเรียนที่ใหญ่หลวงนัก
ทางออกแห่งความคิดที่ว่าคือ การที่
นกกระทาป่าแพะไปพบกับนกนาง
กวกและขอแลกที่อยู่ แต่นกนางกวก
ไม่ยอมแลก ในขณะที่เดียวกันนกนาง
กวกก็ได้ชี้ทางสว่างอันเป็นหนทาง
แห่งความรอดด้วยประโยคที่ว่า “**กูรู้ทัน
คุณลาด กูรู้ทัน คุณลาด กูรู้ทัน คุณลาด**”
อันเป็นสัญลักษณ์แห่งความรู้เท่าทัน

ซึ่งนกกระทาป่าแพะต้องเรียนรู้และ
แสวงหา เพื่อความอยู่รอดของตนเอง
ท่ามกลางสภาพอากาศที่ร้อนระอุ
นิทานเรื่องนี้สามารถเชื่อมโยง
และบ่งบอกได้ว่า “**K’ne**” หรือ “**ป่าดง
ดิบ**” สำหรับแนวคิดของปกากะเณอ
แล้วถือว่าเป็นพื้นที่แห่งความอุดม
สมบูรณ์ เพราะเมื่อพูดถึงป่าดงดิบ
ปกากะเณอจะมีทัศนะความรู้สึกลงใน
แง่ดีตลอด ในทางตรงกันข้ามจะมี

ทัศนะต่อ “**Kauj bgei**” หรือ “**ป่าแพะ**”
ในแง่ลบตลอดเช่นกัน เมื่อเป็นเช่นนี้
สามารถชี้ได้ว่าพื้นที่ป่าดงดิบคือพื้นที่
หมายปองของชาวปกากะเณอ พื้นที่
แห่งความใฝ่ฝันอันสูงสุดเพื่อการ
ตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่และทำมาหากิน
ปกากะเณอถือว่าป่าดงดิบเป็นพื้นที่
ที่ดีที่สุดสำหรับเขา เขาอาศัยอยู่
ดูแลจัดการ ใช้สอย ทำกิน เก็บเกี่ยว
ผลประโยชน์จากป่าอย่างระมัดระวัง
เพราะได้รู้ซึ่งถึงคุณค่าความสวยงาม
ของชีวิตที่ให้แก่กัน มีชีวิตอยู่อย่าง
ยั่งยืนและสามารถหยิบยื่นแบ่งปันกัน
คงยากที่จะใครจะมาพรากพวกเขา
จากป่าดงดิบได้ แต่แล้วปัญหาที่เกิดขึ้น
เมื่อรัฐมองว่าป่าดงดิบดังกล่าว
สมควรเป็นป่าต้องห้ามหรือป่าอนุรักษ์
รัฐจึงมีวิธีการและยุทธวิธีในการ
ผลักดันคนที่อยู่ในป่าดงดิบให้ออกมา
แล้วลงไปสู่ป่าแพะ ดังจะเห็นตัวอย่าง
ชัดเจนมากเรื่องแผนอพยพชุมชน
บนพื้นที่สูง โดยการหลอกล่อให้
อพยพออกมา ผ่านระบบการให้การ
ศึกษา โรงเรียน ที่สามารถดึงเด็ก
หรือเยาวชนรุ่นใหม่ เตรียมความคิด

หล่อหลอมให้เกิดความรู้สึกไม่อยาก
อยู่ในป่าดงดิบอีกต่อไป แล้วมุ่งความ
หวังในอนาคตสู่เมือง

นี่คือภาพสองภาพที่มันสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คนหนึ่ง
อยากจะแลกที่ และเพื่อที่จะแลกที่ได้
ต้องใช้วิธีการหลอกล่อ คนที่อยู่ป่าดง
ดิบก็ถูกหลอกให้ลงมาอยู่ป่าแพะ มี
การหลอกล่อเพื่อที่จะแย่งพื้นที่ รัฐ
เองเป็นผู้หลอกล่อเพื่อที่จะได้ควบคุม
จัดการอะไรต่อมิอะไรได้ตามความ
พอใจ เพราะฉะนั้นนิทานเรื่องนี้ถือ
เป็นประเด็นเรื่องพื้นที่การแย่งชิง
ทรัพยากรธรรมชาติโดยตรง เพราะ
อีกฝ่ายหนึ่งถูกหลอกให้ลงมา ในขณะที่
อีกฝ่ายหนึ่งใช้วิธีการหลอกล่อทุก
วิถีทาง เมื่อคนหนึ่งลงไปแล้ว อีกคน
หนึ่งก็ขึ้นไปควบคุมไว้อย่างเด็ดขาด
โดยที่ฝ่ายถูกหลอกล่อให้ลงมาไม่มีวัน
จะกลับมาได้อีกเลย

ความคิดเบื้องหลังของการ
แย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติบนพื้นที่
สูงหรือป่าดงดิบนี้ ได้กลายเป็น
ประเด็นวิคิดหรือทัศนะต่อป่าดงดิบ
ของปกากะเณอและของรัฐ ซึ่ง

วิธีคิดหรือทัศนคติของทั้งสองมันขัดแย้งกัน ป่าดงดิบสำหรับปกากะญอก็คือพื้นที่ที่น่าอยู่อาศัย ที่ที่เหมาะสมที่สุดที่ที่มีความสุข พุดโดยสรุปง่าย ๆ ก็คือพื้นที่แห่งความอุดมสมบูรณ์ และเจริญรุ่งเรือง แต่วิธีคิดของรัฐคือเป็นพื้นที่ป่าต้องห้าม จึงกำหนดให้เป็นป่าต้นน้ำลำธาร ป่าอนุรักษ์ ป่าบริสุทธิ์ที่คนไม่แตะต้องใช้ประโยชน์ไม่ได้ ห้ามคนเข้าไปอาศัยอยู่ หากเข้าไปแล้วกลายเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อระบบนิเวศ ไม่เหมาะสำหรับคนอาศัย รัฐจึงจำเป็นต้องการมีอำนาจควบคุมพื้นที่แห่งนี้ ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าประเด็นความขัดแย้งเรื่องวิธีคิดทั้งสองนี้ทำให้ชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ป่าไม้มีความสัมพันธ์กันเชิงอำนาจตลอดเวลา ใครสามารถที่จะเข้าถึง

และครอบครองสิทธิเหนือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าดงดิบแห่งนี้ วิธีการของรัฐจะใช้กฎหมาย มติ ครม. บุคลากรเข้าไปจัดการ กำกับ ควบคุมปราบปราม เรื่องนี้ถือเป็นประเด็นเดียวกับที่นกกะทาป่าดงหลอกหล่อให้นกกะทาป่าแพะลงมาจากป่าดงดิบสู่ป่าแพะ ซึ่งที่สูदनกกะทาป่าดงก็ได้รับสิทธิเหนือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าดงดิบตามกฎหมายหรือกติกาที่ตนเองกำหนดขึ้นมานั่นเอง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ประเด็นความชอบธรรมของสิทธิผู้อยู่มาก่อน และความเป็นธรรมของผู้ที่เคยอยู่กินและรักษาป่าดงดิบมาหลายชั่วอายุคน จึงถูกตั้งคำถามว่า **“สมควรแล้วหรือยังที่สิ่งเหล่านี้จะได้รับการยอมรับจากสังคม...?”**

บทความ

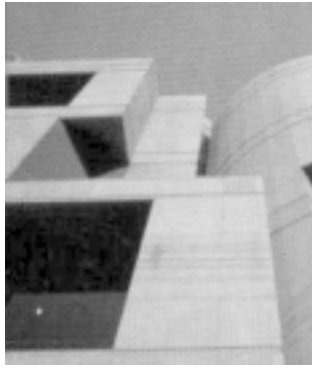
📖 รากแก้ว ณ ยอดดอย

พอเนอมุ

สวัสดิ์ศรีรับ ในที่สุดเราก็ได้กลับสู่ประชาธิปไตยกันอีกครั้ง หลายๆ คนคงดีใจที่จะได้มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปนั่งในสภาผู้แทนราษฎรทำหน้าที่แทนเราในสภา

ครอบครัวของพอเนอมุก็เช่นกันที่เขาต้องเดินทางกลับถิ่นฐานบ้านเกิดเพื่อไปเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ครอบครัวของพอเนอมุ มีสมาชิกอยู่ ๔ คน ประกอบด้วยลูกชาย ๒ คน ภรรยาและพอเนอมุ เขาเกิดที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีสายเลือดปกากะญอเต็มตัว และเข้ามาทำงานที่บริษัทแห่งหนึ่งที่กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ช่วงเดือนสิงหาคมเป็นวันแม่พอดี โดยรับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยภายในบริษัท ซึ่งมีทั้งหมด ๑๐ ชั้น ประกอบด้วยหลายๆ สำนักงานในลักษณะงานที่แตกต่างกันไป แต่ทว่างานที่พอเนอมุทำอยู่นั้นไม่มีความแตกต่าง เพราะในแต่ละวันเขาจะต้องตื่นตั้งแต่ตีสี่เพื่อไปทำงาน และเลิกงานสองทุ่มโดยประมาณ หรือดีกว่านั้น เมื่อเทียบกับเจ้าหน้าที่คนอื่นๆ ในบริษัท แต่มันคงไม่หนักเท่ากับภาระหน้าที่ต้องเลี้ยงดูเจ้านายน้อยๆ ทั้ง ๒ คน ท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจที่มีแต่การแก่งแย่งแข่งขัน แต่ก็มีการหยาดคอยแบ่งเบาภาระตลอดจนร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมา ๘ ปี ณ ที่บริษัทแห่งนี้ซึ่งพันธกิจของบริษัทแห่งนี้เน้นงานสร้างคุณค่าของความเป็นมนุษย์

พร้อมทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ให้อยู่ในสังคมด้วยความรัก ความเข้าอกเข้าใจกัน หากแต่ที่แห่งนี้ยังมีการปฏิบัติที่ตรงกันข้ามกับพันธกิจของบริษัท จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตลอดจนหัวหน้างานละเมิดสิทธิของพอนเนอมุ โดยไม่รู้ตัวหรือออกห่างจากพันธกิจจึงขาดความเท่าเทียมกันหากเมื่อเทียบกับเจ้าหน้าที่คนอื่นๆ ในบริษัท

การที่คนหลายๆ คนมาอยู่รวมกันแน่นอนว่าจะต้องมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด วัฒนธรรม ศาสนา เพศ ทั้งนี้ไม่รวมฐานะทาง

สังคม และการที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขในสังคมของเราจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยึดเหนี่ยวความรักเป็นฐานในการทำงาน ตลอดจนการดำเนินชีวิตแต่ละวันด้วย หากทำได้เช่นนี้สังคมและโลกใบเล็กๆ ของเราที่อยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน และอะไรจะเกิดขึ้นเป็นลำดับต่อไป ท่านผู้อ่านคงพอจะเดาออก หากเราปฏิบัติไม่ได้ภายในองค์กรเล็กๆ แล้วเราจะทำสิ่งที่ใหญ่โตได้อย่างไรกัน เพราะมนุษย์ทุกคนมีความรักอยู่ในตัวแต่เราจะใช้หรือไม่มันก็อยู่ที่ตัวเราเท่านั้น คนอื่นไม่สามารถมาสั่งได้ว่าให้ใช้หรือไม่ให้ใช้ แต่ส่วนใหญ่แล้ว.....

และนี่คือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยของเราหรือสังคมของใครๆ ที่กำลังทะเลาะตบตีกัน แบ่งพรรคแบ่งกลุ่มกันอยู่ในขณะนี้ ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงบรรยากาศเมื่อครั้งที่เรียนอยู่ ป.อนุบาล ทั้งหมดทั้งมวลที่กล่าวมาข้าพเจ้าไม่ต้องการอะไรมาเพียงแต่ถ่ายทอดอะไรบางอย่างแทนพอนเนอมุเท่านั้น และแน่นอนว่าการถูกละเมิดของพอนเนอมุ หมายถึงการเกิดเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์บางอย่างที่บอกเราทุกคนว่า เรากำลังหลงทิศทางในพันธกิจ ของบริษัทที่พอนเนอมุทำงานอยู่ ?

วิถีชีวิตของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลาย นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีการดำรงอยู่และยึดหยุ่นกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมหลายพื้นที่ หลายกลุ่มชนยังสามารถดำรงอยู่กับวัฒนธรรมชุมชน ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมาด้วยความภูมิใจ บางพื้นที่ บางกลุ่มปรับตัวไม่ทัน แต่หลงไปตามกระแสหลักของสังคมไม่ว่าจะเป็น วัตถุนิยม บริโภคนิยม หลงคิดไปว่าเงินคือความสุข คือสิ่งที่ก่อให้เกิดการอพยพย้ายไปทำงาน เยาวชนคนหนุ่มสาวหลงลืมวัฒนธรรมที่สวยงาม ที่หล่อหลอมชีวิตผู้คนให้รักช่วยเหลือ ผูกพันกันทั้งมนุษย์ ต้นไม้ ป่าเขาลำเนาไพร สรรพสัตว์ทั้งหลาย การกระจายออกไปในทุกมุมเมืองของเมืองไทย ในวิถีของคนเมืองที่มาจากคนดอย การปรับตัว การรู้เท่าทัน อยู่บนพื้นฐานของความเชื่อใสสะอาด

เมื่อกาลเวลาผ่านไป การได้เรียนรู้จากคนเมืองด้วยกัน ก็พลอยทำให้ชีวิตเริ่มเปลี่ยนไปทั้งความคิด คำพูด ภาษา วัฒนธรรม เมื่อถึงเวลากลับบ้านดอยที่มีพ่อแม่พี่น้องคอยอยู่ ด้วยความรัก กลับพบความผิดหวังไม่มากก็น้อย เพราะพบว่าลูกหลาน ที่ลงมาทำงานในเมืองเปลี่ยนไป คำพูดคำจา ความคิด อารมณ์ เปลี่ยนไปมาก

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระองค์ท่านรักประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ พระองค์เสด็จเยี่ยมเยียน ทรงได้รับความรู้มากมายจากพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ พระองค์เคยตรัสว่า “อะไรที่เรามีอยู่แล้ว อย่าไปเปลี่ยนเขา” พระองค์ท่านทรงกังวล ถ้าสิทธิของพี่น้องเหล่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องของสถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมายไทย พระองค์ทรงตรัสด้วยความห่วงใยหลายครั้งว่า **เขาอยู่มานาน เมื่อไรเขาจะได้รับสิทธิตามสิทธิที่ถูกต้อง** แม้ว่ากาลเวลาจะล่วงเลยไป พระองค์ยังทรงรักประชาชน ทรงห่วงใยพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลายด้วยความรู้สึกที่ไม่เปลี่ยนแปลง

รัฐบาลได้พยายามตอบสนองพระราชดำริของพระองค์ท่าน ไม่มากก็น้อย เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสถานะบุคคล ได้มีกลุ่มองค์กรหลายองค์กร คณะหลายคณะที่พยายามผลักดันมีส่วนร่วมแก้ปัญหา

กับหน่วยงานของรัฐ กรมการปกครอง ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีกลุ่มคนที่มีน้ำใจดี จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดย อาจารย์ พันธุ์ทิพย์ กาจนวนจิตรสาายสุนทร คุณเดือนใจ ดีเทศก์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ฯลฯ มีส่วนช่วยในการให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ในเรื่องสถานะบุคคล ให้ได้รับสิทธิ

ที่ถูกต้องตามกฎหมายไทย รวมถึงการช่วยกันผลักดันในระดับนโยบายเกี่ยวกับปัญหาบุคคลไร้รัฐ โดยการช่วยประสานความร่วมมือกับส่วนราชการ เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์

พระศาสนจักรคาทอลิกไทย โดยสภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย มีการสนับสนุนทั้งทรัพยากรบุคคล เครื่องไม้เครื่องมือต่างๆ เพื่อช่วยให้การอยู่ร่วมกับพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ในวิถีของวัฒนธรรมชุมชน ศาสนา เคารพสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม เป็นไปในทิศทางที่พึ่งพิงอิงกัน แม้ว่าในอดีตเคยผิดพลาดในความเข้าใจผิดของวิถีชีวิตที่สวยงามของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ก็ตาม ทุกวันนี้พี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลายมีความสุข ความทุกข์ หัวเราะ ร้องไห้ โกรธ ให้อภัย สำเร็จ ล้มเหลว เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ชีวิตที่มีอะไรมากกว่านี้ ยังมีความหวังที่จะเห็นลูกหลานมีอนาคตที่สดใส ที่มั่นคงยั่งยืน ไม่

เปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตที่กินพอกอิ่ม นุ่งพอกหม่อมตามพระราชดำรัสในหลวงที่ทรงเน้น เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับประวัติศาสตร์การดำรงอยู่ของพี่น้องกลุ่มชาติพันธุ์

แบบฟอร์มสนับสนุนการดำเนินงาน

ชื่อ-นามสกุล

อายุ..... ปี อาชีพ

ที่อยู่

โทรศัพท์..... โทรสาร

สมัครสมาชิกทั่วไป ๑๐๐ บาท/ปี (๒ ฉบับ)

ต่ออายุสมาชิก

สนับสนุนการผลิตสาร 'ชนเผ่าพื้นเมือง'

สนับสนุนโครงการเพื่อพัฒนางานชนเผ่าพื้นเมือง

รวม บาท (.....)

โดยได้จัดส่ง

ธนาณัติ/ตัวแลกเงิน สั่งจ่าย คุณวิราชีนี จันทร์ลือชัย (ปณ.ยานนาวา)

โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์

ชื่อบัญชี นายประสิทธิ์ รุจิรัตน์ และนางสาวจันทนา สิริจันทนากุล

ธนาคารกสิกรไทย สาขาซอยเซ็นทรัลพระรามสาม

เลขที่บัญชี ๗๔๘-๒-๒๖๓๑๘-๐

โปรดแนบสำเนาใบโอนเงินมาที่

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์

๑๒๒/๑๑ ชั้น ๗ ซอยนาครสุวรรณ์ ถนนนนทบุรี แขวงช่องนนทรี

เขตยานนาวา กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

โทร/โทรสาร ๐-๒๖๘๑-๓๕๐๐ - ๒ ต่อ ๑๗๐๒

มือถือ กอง บก. ๐๘-๙๑๗๔-๓๐๕๙

องค์กรหรือบุคคลใดมีความประสงค์จะสนับสนุนการพิมพ์วารสารชนเผ่าพื้นเมือง
ติดต่อ คุณวิราชนี จันทร์ลือชัย (บรรณาธิการ) โทร. ๐๘-๙๑๗๔-๓๐๕๙
หรือ คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อกลุ่มชาติพันธุ์
โทร. ๐-๒๖๘๑-๓๙๐๐ ต่อ ๑๗๐๒, ๑๗๑๒ ตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ น. - ๑๖.๓๐ น.
เว้นวันหยุดราชการ